

ek

ennek a lapvallalat... tagjait és... kormánybiztosként... Telegraphen Com... ujsag volt fozser.

nek ez a lépése igen... Neuer Neueste Nach... irányzatu napilap... rlamenti nagyméret... os lapja s amelyet... mben irak és szer... t nemzeti szellem az... ayon sokszor érin... cialista elvekkel és... t velük. A Dollfuss... megrendszabályozta... onban nem lehetett... nagyméretű párt ál... udvalévőleg magas... elök, bírák, egyetemi... kormány nem akar...

tt kormánybiztos az... szellemű újságíró... időben keresett kö... azafias fronthoz.

Ottó Kopenhágában... Habsburg Ottó hercu... a dán fővárosba... Skandináv felszige re... Ujabb jelentés sze... hoztatta utitervét és... ghosszabbítja koper... t. A herceg tegnap... telepedett osztrákot... Ausztria főkonzulja... jelentés szerint több... közt, hogy a francia... át adta ahhoz, hogy... ó sillinges kölcsön... re a francia pénz... feltételét mosi dot... któber végén meg...

15.000 lej között fog

minisztartanács után a... két adott ki: A Ta... tati összeült minisz... ta az álláshalmozás... vonatkozó dekrétu... annak pontos szö... más figyelembe véve... t bizottságának teg... tati határozatokat, el... látlan összegeket bo... bizottsága rendelkez... fenntartása végett.

ben készül... agbirodalom... védelme

as 10. Az angol kor... tervezetet dolgozott... dalom védelmének... zésére. A minisz... bizottság főtárgya... a minisztartanács... végén öthónapos... angol világbirodalom... azzal a megbizá... ze meg a dominu... egyetértésben a... egységes védelmé... ey küldetése az új... politika érvényesi... Tájékoztatnia kell... nyait az új poli... főleg a domi... légiflottájának... tárgyalnia. Az... ázsiai érdekeltsé... agaporeban akarják... akarják kiépíteni... om védelmének leg...

veget Orosz... gban

10. A lapok szerint... rosaiban már kezd... ushianyi. A husfel... s tervben előírány... nynek csak 13 szá... ben eddig teljesít...

zurát

Posta postálá... pítite in num... No. 224713-923.
Szerkesztőség... és kiadóhiva... tal: Cluj, Str... Baron L. Pop... 10. Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél... évre 600, egészévre 1200 lei. Kül... földre: Havonta 2, negyedévre 6, fél... évre 12, egészévre 20 dollár. Hír... détekek díjazás szerint. Az „UJ... KELET” az erdélyi és bánági... soidság egyetlen napilapja. Cik... koinak utánnomását csak a for... rás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Bármentetlen... lezdeket nem... legadunk el... Késirások... megörösödés és visszatérését... vállaljuk. Főszerkesztő dr. Mar... Ernő. Felelős szerkesztő Jám... Ferenc. Bukaresti szerkesztő... szerd. Ernő, Str. Matel Milk R.
Vasárnap, 1934 augusztus 12.
5694. EV ELUL 1. XVII. ÉVF. 180. SZÁM.

A szabadság és igazság elvei

Gömbös magyar miniszterelnök érdekes nyilatkozatot adott a Petit Journal munkatársának. Ebben a nyilatkozatban azt hangoztatta a magyar miniszterelnök, hogy az európai problémákat nem az elmentes blokkok létrehozásával kell megoldani, hanem a jog és kötelezettség-egyenlőség, vagy még pontosabban: az igazságosság és a szabadság alapelvei szerint.

Gömbös nyilatkozatának ez a része államférfihoz méltó nyilatkozat, olyan államférfiúé, aki nemcsak a brutális erőszak, az elnyomás, a terror és a reakció eszközeivel véli fenntarthatónak az államok egymásközötti békéjét, hanem elsősorban az erkölcsi szempontok figyelembe vételével.

Nagy kár azonban, hogy e humanitárius szempontoknak hódoló nyilatkozatnak súlyos erkölcsi defektusai vannak. Eltekintve attól, hogy Gömbös Gyula a magyar fehérterror és az antiszemita kurzus egyik jelentős képviselője volt a múltban, — ma sem tartozik azok közé a magyar államférfiak közé, akik a magyar glóbuson a nép szabadságjogainak tisztelői közé tartoznak.

A szabadság és igazságosság elvét, amelyet Gömbös magyar miniszterelnök az európai hatalmuknak ajánl, akkor tudná igazi tartalommal megtölteni, ha elsősorban a saját portáján alkalmazná azokat.

A jog- és kötelezettség-egyenlőség, tehát a szabadság és igazságosság alapelveinek gyakorlati érvényesítése megkövetelné, hogy a magyar nép saját maga dönthessen sorsa fölött. Ezzel szemben, a fajsziata államokot leszámítva, Magyarország az egyetlen kelet-európai ország, ahol a nagy paraszttömegeknek ma sincs általános, világos szavazati joguk s száz ezer és ezerholdas földkezi birtokok mellett a magyar parasztság milliói éheznek és nyomorognak.

Arról talán fölösleges is beszélnünk, hogy éppen Gömbös miniszterelnök pártja volt az, amelyik a numerusz kluzusz törvényt kényszerítette az egyébként liberális érzésű magyar törvényhozásra s ezzel jóval megelőzte Hitler Németországát.

Gömbös miniszterelnök erkölcsi elvektől duzzadó nyilatkozatát tehát a valóságban, helyesebben a magyar valóságban nem rendelkezik a kellő erkölcsi érfedezetel. Aminek természetes következménye az, hogy a külföldi közvéleményre se fogják tenni azt a kedvező benyomást, amelyet minden bizonnyal vár tőle.

A Skoda cég halála...

Üzletemberek között jól tudják mi az az alku. Alkudni az szokott, aki vesz. Aki elad, az rendszerint tartja az árat, aki vesz, ocsóbban akarja beszerezni. Ezeket a dolgokat aztán szerződés fejezi be, melyben ben foglaltatik az ár, amelyben az előzetes alku során mindkét fél meggyugodott.

Megfordulhat minden. Ha az Isten akarja, a kapanyél is esül. Most meg valaki úgy akarta, hogy megforduljon a dolog.

A Skoda-ügyben ezt a régi kereskedői elvet haránt és hosszabban megfordították. A Skoda-cég megállapított, egy árat. Létrejött, az alkudozás után, egy szerződés.

Aztán ismeretlen személyek váratlanul kijelentették, hogy forradalmasítani kell ezt a botrányos, ócska kereskedelmi elvet. Hiszen új idők lettek élünk.

Nem kevesebbet kell adni, mint amennyit az eladó kér, hanem lényegesen többet.

Ha a Skoda ötmilliárdot kér, adni kell hat és félmilliárdot. Mindig, minél többet adni az áruért. Új kereskedelmi elvek.

Hiszen mi az Romániának: nemrégiben az egész világban szaladgáltak egy

A külföldi hitelezőkkel kötött egyezményt is törvénytöréssel fogják ratifikálni

A román gyümölcsexport megszervezése érdekében Manolescu-Strunga külföldre utazott. A jövő héten írja alá a király a dekrétumokat

Bucuresti-Bukarest, augusztus 11. (Az Uj Kelet tud.) A politikai vakáció alatt ebben az évben nem szünetel a törvényhozás. A dekrétumokkal való kormányzást a kormány egyre jobban terjeszti ki a politikai élet különböző ágaira. De a belpolitikának dekrétumokkal való irányítása mellett a külföldi államokkal való kereskedelmi tárgyalások is foglal koztatják a kormányt és az összes európai kormányokkal kimerítő megbeszélések folynak a romániai árukivitelét illetően.

Az első dekrétumok Tatarescu hétfőn kihallgatáson jelennek meg az uralkodó előtt és aláírásra terjeszti az illegális kinevezések és előléptetések felülvizsgálására vonatkozó dekrétumot, amelyet már szerdán le is közöl a Monitorul Oficial. A kormány Sergiu elnöke mellett bizottságot jelölt ki, mely a jövőhét folyamán kezdi meg a tisztviselői státusz alapján az öt év óta történt kinevezések és előléptetések felülvizsgálását.

Kedden a kormány újra minisztartanácsot tart, amelyen az egyes szolgálati ágak racionalizálásának kérdését tárgyalják le. Ezt a kérdést is dekrétummal akarják szabályozni, mint ahogy

dekrétummal fogják ratifikálni a külföldi hitelezőkkel megkötött egyezményt is.

Erre az indította a kormány, hogy ezeket az egyezményeket augusztus 15-ig feltétlenül ratifikálni kell, mert ezután lépnek az egyezmények életbe. A pénzügyminisztérium már el is készítette a dekrétumot és ezt is a jövő hét folyamán fogják a többi dekrétummal együtt a király elé terjeszteni.

A Románia és Olaszország közötti fizetés egyezményre vonatkozó tárgyalások már a befejezés stádiumába jutottak. A rövidesen megkötendő egyezmények alapján a fizetéseket a két ország jegykibocsátó intézeteinél fogják összpontosítani.

Ma reggel indult el Manolescu-Strunga alminiszter európai útjára, hogy az egyes országokban a romániai termékek elhelyezésére tárgyalásokat folytasson. A baneasai repülőterén Manolescu-Strunga a következőket mondotta az újságíróknak:

A román gyümölcsexport fejlesztése

— Délután két órakor Varsóban leszek, ahol a román követségben érintkezésbe lépek a lengyel földművelésügyi miniszterrel. Este banketten veszek részt, majd folytatjuk a tárgyalásokat gyümölcskivitelünk növelése érdekében. Különböző minőségű gyümölcsmintákat viszek magammal, hogy a határon túl laknak a mi gyümölcsaink kiváló minőségét megmu-

lás kölcsönért, összesen egymilliárd lej értékben.

Ez a kölcsön csak azért kellett, hogy a Skoda-cégnek, mely szegény már-már éhen lal a maga milliárdos gazdáival együtt, többet lehessen adni a puskáért, mint amennyit kér.

Ha pedig valaki tiltakozik ellene, naiv ember.

Naiv ember, aki nem ismeri az új idők kereskedelmi követelményeit.

Leben und leben lassen, ezt mondják régen.

tassam, Varsóból a Balti államokba utazom, majd onnan Németországba, Ausztriába és Csehszlovákiába látogatok el. Remélem, hogy a hónap végefele visszatérek. Mindent el fogok követni arra, hogy gyümölcsexportunkat egyszer és mindenkorra megszervezzem, ami az államnak jelentékeny pénzforrását fogja jelenteni.

A jövő héten mozgalmas lesz a román tengerpar. Konstancában tengerészeti ünnepségek lesznek, amelyekben a kormány itthon tartózkodó összes tagja részt vesznek. Ugyancsak a tengerparon folytatja tanácskozásait a nemzeti parasztpár vezetősége is. Mihalache ma topoloveni birtokáról a fővárosba érkezett, este azonban már tovább utazik Eforiába, ahol pártjának vezetőférfiival fog tanácskozni.

Maniu újra a bizottság elé lép?

A Skoda-ügyben változatlanul izgatottak a kedélyek. Az Epoca az állítja, hogy Maniu kért fogja a Skoda-bizottságot, mondjon véleményt a hamisítás ügyében. A Maniu fősztelére rendezendő banketten kapcsolatosan az a hír terjedt el, hogy azon Bratianu György is részt kíván venni. A Măscarea, az ujliberálisok hivatalosa, most közli azt a hírt, hogy Bratianu György nem nyilatkozott abban a kérdésben, hogy résztvesze-e a banketten vagy sem, de felhatalmazta pártját, Metőleg annak a fővárosban tartózkodó vezető, hogy a banketten résztvehessenek.

Felhőszakadás és jégeső pusztított a regátban

Bucuresti-Bukarest, augusztus 11. Bukarestben ma jó idő volt, míg Targu-visteban vihar dult felhőszakadással és egy óráig tartó jégesővel, amely elpusztította a vidék egész szőlő- és gyümölcstermését. Az anyagi kár, amelyet 1000 hektárnyi terület termésének elpusztítása képez, hatalmas.

Az orosz lapok tiltakoznak a japán sajtó szovjetellenes kampánya ellen

Moszkva, augusztus 11. A lapok tiltakoznak a japán sajtó szovjetellenes kampánya ellen. A Pravda c. lap azt írja, hogy Japán a keletkínai vasutvonalak szabotálására akarja kiprovokálni, hogy ezután a szovjeteket vádolhassa Japán ellen irányuló rosszakaratú akcióival.

Smieren und smieren lassen, ezt mondják ma.

Csak azon csodálkozunk, hogy milyen kevésbé morális egy ilyen hadiszállító cég.

Hiszen hálsnak kellett volna lennie, hogy galléros módon másfélmilliárdot többet adtak neki mint amennyit kért. És hálaból új fegyverek helyett még ócska masinériákkal töltötte meg az ország fegyvertárát.

Modern fegyverkereskedelem, anno 1934...

VILAG TÜKRE

Az aranyfedezet alkonya

Alábbi cikket Sir Basil Blackett, az Angol Bank igazgatója írta egy londoni közgazdasági folyóiratba:

A világ nagyon kevés országa van ma abban a helyzetben, hogy fenntarthatson egy a gazdasági céloknak maradék nélkül megfelelő aranystandardot. Franciaország természetesen kell, hogy fenntartsa valutájának majd nem százszázalékos fedezetét, főleg politikai okokból, Franciaország ma Európában bankárja és mint ilyen, természetesen az érvényben lévő érfedezet fölötti olyan mértékben kell rendelkeznie, hogy a legkisebb kétség se férjen bonításához. A többi nagyhatalom lassan letért az aranyfedezet elvéről. Ugyanez a helyzet a világ kisebb országaiban is és ma már mindenki, akiknek pénz van dolga, tudja, hogy az arany már nem alapvető tényezője a modern gazdasági életnek.

Legszemléltetőbben mutatkozik ez a megállapítás, ha összevetjük a szomszédos Franciaország és Németország valutastandardjának funkcióját. Ha látjuk a gazdag Franciaország és a leszegényedett Németország pénzügyi életének folyását, kiderül az érfedezetszernek a mai körülmények között való különösége és fonaksága. Franciaország például abban a helyzetben van, hogy bármely címletű papírpénzét beválthatja arannyal, helyesebben képes összes külföldi kötelezettségeinek aranyfizettséggel eleget tenni. Németország ezzel szemben, amely szintén ragaszkodik az aranystandardhoz, bankjegyeinek csak elenyésző kis hányadát tudja aranyértékben fedezni.

A Reichsbank nem hajlandó a kölcsönök kamatait fizetni, de ugyanakkor erőnek erejével tiltakozik a márka elértéktelenítése ellen, jóllehet, a márka hivatalos kursusának már semmi értelme sincs. Azelőtt az angol silling és a német márka között még volt paritás, ma az a helyzet, hogy egy fontért csak 13 márkát lehet kapni. Nyilvánvaló, hogy az angol valuta nem rosszabb negyven százalékkal a németnél. Ha tehát mégis ilyen magasan jegyzik a márkát, akkor ez csak annak a jele, hogy a tőzsdei jegyzések nem felelnek meg a reális pénzügyi helyzetnek.

Hasonló a helyzet más országokban is. Az aranyat termelő Dél Amerika eltért az aranystandardtól, Észak-Amerika elértéktelenítette a dollárt és valószínűleg várja a megfelelő pillanatot, amikor folytathatja a devalválást. Mindez eléggé bizonyítja azt, hogy fjtktiv standard nem tartható fenn. Vannak kicsiny országok, így Ausztria is, amely kísérletet tett arra, hogy valutáját kiegyenlítsse a nemzetközi pénzbázishoz. Bizonyos, hogy a többi országok is követni fogják ezt a példát és rövid időn belül Európában már kiegyensúlyozott valutáris viszonyok várhatók. Ugy vélem, nem vagyok túlzottan optimista, amikor ezt az időt már a közeljövőben várom. A kiegyenlítődésnek ezt a fejlődését már régebben vártam, de most győződtem csak meg, megfigyeléseim alapján, hogy a gazdasági élet fejlődése ebbe az irányba tendál. A föld aranykészleteinek elosztása a mai viszonyok között teljességgel lehetetlen. Az arany felhalmozása Amerikában nem tudta

feltartóztatni a dollár elértéktelenedését és pedig azon egyszerű okból, mert a világpiac gazdasági konkurrenciája imperatív módon követelte ezt a lépést. Franciaország aranykészlete nem lesz tartós időn át elegendő ahhoz, hogy az exportpiac veszteségeit ki egyensúlyozza. Allithatom, hogy csálhatatlan biztonsággal megyünk a sterlingbázis felé. Ez az alap tudvalevőleg az aranyat csak eszközül használja a kereskedelemnek lebonolyítására, de nem tekinti az ércfedezetet az értékfundamentumának.

A jövőben bizonyára a nyersanyagok értéke lesz a pénzstandard alapja. Kísérletet kell tennünk abban az irányban, hogy a nyersanyagok az árait felfokozzuk, mert csak ezen az alapon kaphatunk megoldást a mai zürzavaros nemzetközi valutapolitikában. A nyersanyaggal karöltve emelkedni fog az ezüst értéke is, ami a keleti piacok vásárló erejének nagy lendületet fog adni. A nyersanyag áremelkedése kicsiny méretekben már meg is kezdődött. A cink és egyéb fémárak kontinentalis feljavította az árakat, egyelőre azonban a termelési területek szélesebb ágaiban nem mutatkozik lényeges javulás. Természetesen elsősorban gu teendő, hogy az országok vásárlóképességét fokozzuk.

Mindenknek azonban főfeltétele, hogy az egyes országok gazdaságilag együtt működjenek. A kisanant országok együttműködése a középeurópai gazdasági egyensúly létrejötté érdekében soha olyan fontos nem volt, mint ma. Be kell vonni természetesen a gazdasági szférába Magyarországot és Ausztriát is. Csak ilyen módon lehet elérni azt, hogy Európa ipara, amely a háborút megelőző időkben páratlan lendülettel jutott mai pozíciójába, csődbe ne kerüljön és hogy az összeomlástól megóvassék.

Amikor a háboruban alul maradt országokat Anglia 12-13 évvel ezelőtt pénzügyileg támogatta és segédkezet nyújtott arra is, hogy nemzetközi kölcsönöket kapjanak, akkor azt akartuk, hogy ezek az országok ne veszítsék el gyáraikat s kapcsolódjanak az ipar révén a világ gazdasági vérkeringésébe. A Népszövetség is ilyen irányban dolgozott és talán ennek a munkának köszönhető, hogy Európa ma a válság irtó pusztításai ellenére is abban a helyzetben van, hogy regenerálható.

Ennek a regenerálódásnak pénzügyi feltételei meg vannak adva az aranystandardról való letéréssel. At kell menni a sterling bázisára, hogy elérhessük a valuták értékarányát és ezzel a gazdasági életnek egy olyan megkönyebbülését, ami csak további gyógyulás felé vezethet.

Szerezzen butoraink minőségéről információt vevőinktől!

Ezek címjegyzékét készséggel elküldjük!

Székely & Réti

Butorgyár Rt.-tól, Targu-Mures.
Fiókok: Bucuresti—Brasov

URANIA MOZGO

AZ URINŐ

(Blanche asszony titka)

Főszerepekben: IRENE DUNNE, LEO NEL ATWILL.

Hétfői kezdettel: A SZÓKE MÉRÉG. Rendkívül érdekes film a kolóniák exotikus életéről. Főszerepekben: JEAN HARLOW, CLARK GABLE.

Óriási méretű tengeri fegyverkezés indul

Amerika tiltakozik a fegyverkezés egyenlősége ellen. Óriási hatalom négyféle követelése

Cluj-Kolozsvár, augusztus 11. (Az Uj Kelet tud.) Az utóbbi időben nemzetközi körökben sokat beszélnek a háborus flották kiépítéséről. A világlapok megállapítják, hogy a közelebről Londonban összejövő tengerészeti konferencia nem lehet eredményes. Beatty admirális, aki Jellicoe admirálissal együtt a háboru alatt az angol hadiflotta parancsnoka volt, a parlamentben legutóbb azt követelte, hogy Anglia lépjen vissza a tengerészeti konferenciától és építsen nagyszámú cirkálót.

Ismeretes, hogy a washingtoni tengerészeti konferencián, amelyet ezelőtt tíz évvel tartottak meg az Egyesült Államok, Anglia, Franciaország, Japán és Olaszország, megállapították ezeknek a hatalmaknak flottaminimumát. A részvevő államok mindegyike kötelezte magát, hogy nem épít több hajót, mint amennyit az egyezmény megállapított. Ez volt az első és amint most megállapítható, egyelőre az utolsó nemzetközi konferencia, amelyben a fegyverkezések csökkentését, el lehetett érni.

Japán többet akar

A négy évvel ezelőtti londoni konferencia lényegében nem változtatott a washingtoni konferencia határozásain, de nem is volt olyan jelentőséggű, mint az. Az öt nagyhatalom azonban nem épített annyi hajót, mint amennyire joga volt. Például az Egyesült Államok, bár egyenlő kvótát kapott Angliával, nem bocsátott vízre annyi hajót, amennyit a konvenció megengedett számára. Most pedig nem csak ezek az államok, sőt Japán is nem hogy annyi hajót akarna gyártani, amennyivel a Washingtonban megállapított kvótát elérjék, hanem többet is akarnak építeni. Amerikában ezért aggodalmaskodnak és felhívták a figyelmet arra a veszélyre, amely Amerikát körülveszi és biztonságát veszélyezteti. Ebben a kérdésben Saint Brice a Le Journalban a következő cikket írja:

„Nem ismerjük el a fegyverkezési egyenlőséget, mert minden oldalról veszélytől vagyunk körülvéve.“ Az olvasó minden valószínűség szerint azt hiszi, hogy ezeket a szavakat egy biztonsgát féltő európai állam mondotta. Pedig dehogyan: mindezeket az Egyesült Államok tengerészeti minisztere mondotta.

Nehogy azt higgyék, hogy ez gunyolódás az európaiak címére. A nyilatkozat rendkívül komoly. Swanson arra számít, hogy az amerikai tengeri erő két fronton kell, hogy kifejlődjék. A Csendes óceánon Japánnal szemben kell, hogy felvonuljon. Tehát a távolság hátrányait a harci eszközök fölényével kell, hogy behozza Keleten, az Atlanti óceán felé, az Egyesült Államoknak biztosítania kell megfelelő eszközt ahhoz, hogy semlegességét és kereskedelmi szabadságát minden európai blokádkíséreltet szemben megvédje. Innen következik, hogy cirkálóknak és könnyű hajóknak nagyszámú flottára van szüksége.

Amerikában annyira határozott az a vélemény, hogy ezt a két előnyt biztosítsa magának, hogy a háboru óta a legnagyobb jelentőségű haditengerészeti programot dolgozták ki. Mindazonáltal szeretnék a költségeiket csökkenteni. Ezért tárgyal a konkurens ha-

talmakkal, hogy elérhesse, hogy ezek rendelkezésükben flottájukat. Így értelmezik az Egyesült Államok a washingtoni és londoni egyezmények revízióját.

Mit akar Anglia és Japán?

Nem lehet tehát csodálkozni azon, hogy ez a kombináció sem a japánoknak sem az angoloknak nincs innyére. Az angol admirálisok állandóan tiltakoztak a londoni határozatok ellen, amelyek cirkálóinak számát ötvenre redukálták, holott az angol birodalom megvédéséhez legkevesebb hetvenre van szüksége. Angol vélemény szerint a racionális megoldás az lenne, hogy a számszerű szaporítást a stratégiai

Nem szűnik meg a kolozsvári egyetem orvosi fakultása

Erőshangu cáfoiatot adott ki a kolozsvári egyetem az orvosi fakultás feloszlásáról szóló hírekre

Cluj-Kolozsvár, augusztus 11. (Az Uj Kelet tud.) Néhány nappal ezelőtt az a hír terjedt el, hogy a közoktatásügyi minisztérium fel akarja oszlatni a kolozsvári egyetem orvosi fakultását és a bukaresti egyetem orvosi fakultásába olvasztja be. Ez a hír érthető riadalmat keltett az orvosi fakultás sokszáz hallgatója között. A kolozsvári egyetem rektorátusa ebben a kérdésben nyilatkozatot küldött be szerkesztőségünkhöz, melyben a legerélyesebben megeafolja a lapoknak ezt a hírt.

A nyilatkozat a következőképpen hangzik:

Egy lap az utóbbi időben azt a vész hírt közölte, hogy a kormánynak szándékában áll megszüntetni a kolozsvári egyetem orvostani fakultását. Ez a hír,

egységek csökkentésével ellensúlyozák. Ez a kombináció tetszik Japánnak is. De Tókióban még egy követelést támasztanak: a Wasingtonban megállapított fegyverkezési méretek revízióját. Ne állapítsák meg a flotta számát, vagy tonnaszerű egyenlőségét, mert ez a praktikus életbe átvéve feltétlenül egyenlőséget jelent, hiszen a nemzeteknek nagyon váltakozó szükségleteik és körülményeik vannak. A japánok a paritást kérik, tehát a háborus erőképeség egyensúlyba hozását.

A szerencsétlenség az, hogy a szakértők ennek a körnek a négyesítését még nem tudták megoldani. Ezért a tengerészeti fegyverkezés rendezése tengeri kigyó marad, míg politikai rivalitás létezik. Mikor ezek a rivalitások megszűnnek, a fegyverkezés problémája is önmagától esik el.

Kevés remény a megegyezésre

A fentiekből az derül ki, hogy Amerika úgy az Atlanti óceánon, mint a Csendes óceánon nagy hadiflottát akar, de hajlandó programjának egy részéről lemondani, ha a többi tengeri hatalmak kötelezettséget vállalnak, hogy nem haladnak tovább a tengeri fegyverkezés útján.

Az amerikai javaslat egyáltalában nem látszik biztosítani a fegyverkezési láz csökkentését és minden jel arra mutat, hogy éppen emiatt indul meg egy óriási tengeri fegyverkezés világ szerte.

mely a fantázia világából való, több más napilapban is megjelent és tájékoztatlan-ságot teremtett a közvéleményben, mely tudja, hogy milyen tevékenységet fejt ki az egyetem orvosi fakultása.

A kolozsvári egyetem rektori hivatala a legkategorikusabban megeafolja ezeket a tendenciózus és valótlán híreket és az érdekeltek tudomására hozza, hogy a kolozsvári egyetem orvosi fakultásának önállóságát semmiféle rendelkezés sem esor bitotta meg, még a gyógyszerészeti fakultásoknak Bukarestbe való koncentrációja után sem.

Az egyetem orvosi szaka folytatni fogja az idén is, mint az eddigi években a munkát és megkezdte a fakultásokba való beiratkozásokat, a dekanátus és az egyetemi hivatal rendelkezései alapján.

A constantinei pogromot tétlenül nézték végig a katonák

A környéken még most is folynak a zavargások és fosztogatások

Párizs, augusztus 11. Constantineban eltemették a zsidóellenes zavargások huszonhét halálos áldozatait. A gyászszertartás aránylag csendben és nyugalomban folyt le s komolyabb incidensekre nem került sor. A kivéznyelt csapatok szigorúan őrködnek a rend fellet s a temetés ideje alatt állandóan járőrök cirkáltak feltűzőt szuronyal a város uccáin. A főbb utvonalakon páncélos automobiloikat lehetett látni. Ugyanakkor, amikor Constantineban lassanként már lecsillapodtak az utóbbi napok izgalmai, a környékbeli falvakban fokozott erővel lángolt fel a zsidóellenes izgatás.

Ain Bedda, Tebessa és Jemmapes községekben az arab benszülőttek megtámadták a zsidó üzleteket és lakásokat, minden elemelhető elvittek és felgyújtották a házakat. A fölzigatott több meg az ellenszegülő zsidókat súlyosan bántalmazta. Halálos kimenetelű össze üzést nem jelentettek. Jemmapes községben a zsidók az arabok dühe elől a laktanyába menekültek.

A katonaság szigorú parancsot ka-

pott, hogy mindenütt lépjen közbe és védje meg a zsidókat. Constantineban egyre folynak a letartóztatások. A mai napig több mint 300 benszülőttet fogtak el. Legnagyobb részüket in flagranti érték tetten, amikor éppen fosztogattak, vagy gyujtogattak.

Gyilkosságot eddig csak két esetben sikerült az elfogott arabokra rábí zonyítani. Az algiri lapok heves cikkekben támadják a constantinei helyőrséget. Azt állítják, hogy katonai csapatok, amelyek nagyobbára lenszűr löttekből állanak, tétlenül nézik az arabok pogromját. A Depeche Algiriennes jelentése szerint Constantine főterét több teherautó robogott át katonákka éppen abban a pillanatban, amikor az arabok megtámadták a zsidó üzleteket és fosztogatni kezdtek. A teherautók megálltak, de a katonák nem siettek a megtámadott zsidók segítségére, hanem úgy néztek ki az egész dolog, mint ha csak szemtanui akartak volna lenni az eseményeknek. A lap követeli a constantinei helyőrség parancsnokának felölősségrevonását.

A Maniu

Bucuresti

Az Uj Kelet zászában val gú fordulat hadbíroság hivatva, hozott hamis alkalmazzot tes, hogy a két hadbíros vallomást a tották bele Maniu nevé Maniu is te, hogy a rafiak a bi menti bizot ság elé utal katonai fór hamisítások. A hadbíros beidézte Ma mint tegnapi zöltük.

nem jelen és kijelen a hadt

Maniunak a tek arra, hogy tegye, mert latkozat utá a vizsgálatot állapította a parlamenti A hadügy eredményéről adta ki:

A hadügy csolatban, h hadtest me jegyzője val parlamenti levezetését zott vádak bírók felelős lékos vizsgá állapította m

1. Nem tö sem kísérelt zott.

2. Albisor tévedésbe ej got és a köz vényszékek

fegyelmi

Fejölősségre désert is, a megkísérelt. kapjon, vala nyos dosszié amelyeket m

3. Fegyelm ghe törzsörm szolgálat al ségéért.

4. Ez a nyert, hogy

a Skoda-seiki nem egyetlen azzal, hogy aktáiba

A hadbíros óriási feltúr sajtó részlet Dimineata a

„A komm gálat vezetö

Polgári bíróság fogja megállapítani, hogy miért fizetett másfélmilliárd lejfel többet Románia a Skodának, mint amennyit kért

A Maniu-féle hamisítások ügyében óriási feltűnést keltő határozatot hozott a bukaresti hadbíró. Senki sem hamisította be az aktákba Maniu nevét?

Bucuresti-Bukarest, augusztus 11. (Az Uj Kelet tud.) A Skoda-ügy nyomozásában valóban szenzációs jelentőségű fordulat történt tegnap, amikor a hadbírószék elrendelte a vizsgálatot. A hadbírószék elrendelte a vizsgálatot, mely arra volt hivatva, hogy a Maniu által leplezett hamisítások ügyében szankciókat alkalmazzon, befejezést nyert. Ismeretes, hogy a parlamenti bizottság előtt két hadbírószék által tett szenzációs vallomást arról, hogy miként hamisították bele Zelezky első vallomásába Maniu nevét. A két altiszt vallomását Maniu is megerősítette, aki kijelentette, hogy a hamisításokról felvett fotórafilmek a birtokában vannak. A parlamenti bizottság ezek után a hadbírószék elé utalta az ügyet azzal, hogy a katonai fórum állapítsa meg, hogy a hamisításokért kit terhel a felelősség.

A hadbírószék a nyomozás érdekében beidézte Maniu Gyulát is, aki azonban, mint tegnapi számunkban azt már közöltük,

nem jelent meg a kihallgatáson és kijelentette, hogy mitsem vár a hadbírószék nyomozásától.

Maniunak alighanem alapos oka lehet arra, hogy ezt a kijelentést megtegye, mert alig tizenkét órával e nyilatkozat után a hadbírószék be is fejezte a vizsgálatot és éppen az ellenkezőjét állapította meg annak, amit Maniu a parlamenti bizottság előtt vallott.

A hadügyminisztérium a nyomozás eredményéről a következő kommunikét adta ki:

A szenzációs kommuniké

A hadügyminisztérium azzal kapcsolatban, hogy Albisor Dumitru, a II. hadtest mellett működő hadbírószék jegyzője vallomást tett a Skoda-ügy parlamenti bizottsága előtt, vizsgálat levezetését rendelte el, hogy az elhangzott vádak kérdésében a szereplő hadbírók felelősségét megállapítsa. Aprólékos vizsgálat alapján a következőket állapította meg a vizsgálat:

1. Nem történt hamisítás és azt meg sem kísérelték a Skoda-ügy aktái között.

2. Albisor jegyzőt, aki vallomásával tévedésbe ejtette a parlamenti bizottságot és a közvéleményt, a katonai törvényszékek jegyzői számára előírt

fegyelmi bizottság elé utalta a vizsgálat.

Felelősségre vonják azért az üzérkedésért is, amelyet ebben az ügyben megkísérelt, hogy pénzt követeljen és kapjon, valamint a hadbírószék bizonyos dossziéinak felhasználásáért is, amelyeket mint irattárnok kezelte.

Ilie jegyző könnyelműsége

3. Fegyelmi eljárás indult Ilie Gheorghe főzsrőrmester ellen is, a hivatali szolgálat alatt tanúsított könnyelműségéért.

4. Ez alkalommal megállapítás nyert, hogy

a Skoda-ügy nyomozása során senki nem akart kompromittálni egyetlen politikai személyt sem azzal, hogy ok nélkül a nyomozás aktáiba nevét belehamisítsa.

A hadbírószék vizsgálata eredménye óriási feltűnést keltett és a fővárosi sajtó részletesen foglalkozik vele. A Dimineata a következőket írja:

A Dimineata kételkedik

„A kommuniké elég tömör. A vizsgálat vezetői megállapították, hogy

nemcsak, hogy nem követte el hamisítást, de azt még meg sem kísérelték.

Albisor, a „híres Albisor“, tévedésbe ejtette a vizsgálóbizottságot. Nagyon jó. De mi úgy tudjuk, nemcsak Albisor beszélt a hamisítás kérdéséről. Ezt a vádat emelte maga Maniu Gyula is. A hadügyminisztérium vizsgálata mellesleg Maniu Gyulát.

Mindezek mellett a hadbírószék vizsgálóbírói nem találnak egyebet, mint „Ilie főzsrőrmester könnyelműségét“ és a nyilatkozat bezárul azzal, hogy a Skoda-ügyben senki egyetlen politikust sem akart kompromittálni. Így tehát semisem igaz.

Albisor hazudott, Macek hazudott, Vasiliu-Cluj kitalálta az egész dolgot, Maniu Gyula hasonlóképpen.

Ebben az esetben a hadügyminisztériumnak szigorú intézkedéseket kell foganatosítania azokkal szemben, akik

a közvélemény előtt a hadbírákat megvádolták. A közvélemény beismeri az anketának ezt a részét is. Ebből pedig az derül ki, hogy

a hamisítás kérdése egyáltalán nem tisztázódott.

Nem az érdekel, hogy ki miatt és miért került bíróság elé Albisor és Ilie, hanem csak Maniu Gyula este érdekel, aki ma is a közvélemény színe előtt áll.

Bíróság elé kerül az ár-differencia kérdése

Tatarescu tegnap hosszas audiencián fogadta Pop Valért, aki a miniszterelnököt a Skoda-vizsgálat eddigi menetéről és eredményeiről tájékoztatta. A Curențul szerint, jólétesült körökben az a vélemény terjedt el, hogy miután megállapítás nyert, miszerint az egész Skoda-rendelésért fizetett összegek

A pusztító hőség után most viharok pusztítanak Amerikában

Nem lesz éhínség az Egyesült Államokban

Newyork, augusztus 11. Az Egyesült Államokban pusztító hőség kassza a áb-hagyott. Számos helyen esett, sőt egyes helyeken vihar dujt. Így Kentuckyban az ár magával ragadott számos személyt, köztük két gyermeket. A közlekedés számos helyen megszakadt, így Colorado-ban, Nebraskában és Indianában, Colorado-ban hét leányt elvitt a víz, akik közül ötnek

a hullájai sikerült kihalászn.

Washington, augusztus 11. A gabona-termésre vonatkozó statisztikák által kimutatott hatalmas deficit arra készítette Wallace-t, hogy a gabonaárak emelkedésére számítson. Dacára a szárazságnak, nem lesz éhínség az Egyesült Államokban, mert az előző évekről megmaradt készletek pótolni fogják a hiányt.

Szeptember elején európai körrepülést rendez tizenegy lengyel repülőgép

Varsó—Berlin—Brüsszel—Párizs—Barcelona—Tunisz—Palermo

Varsó, augusztus 11. Szeptember hetedikén hajnali öt órakor Varsóból európai körrepülésre indul tizenegy repülőgép, akiknek pilótái nemzetközi repülőversenyeken már sikerrel vettek részt. A tervek szerint a gépek 1500—1700 kilométert tartoznak naponta repülni és szeptember 15-én megint Varsóban kell leszállniuk.

Az első repülőszakasz Königsberg, Berlin, Köln és Brüsszel felé Párizsba vezet. A második etap Spanyolországon át Észak-Afrika felé, Tuniszból Palermóig repülnek és a tengeri úton ötven kilo-

méternyi távolságban egymástól mentőhadjók kísérik a repülőket, azonfelül vizirepülő is, hogy veszély esetén segítségére legyenek a pilótáknak és a gépeknek. Visszajövet a lengyel városok közül a repülőknél érineniök kell Lemberget és Vinnát.

A repülőket tartoznak Tanger, Rebet, Messzina, Castel Franco, Lida és Rodno felé. A jelentéseket lehajítani, annak jeleül, hogy a repülőgép ténylegesen átrepülte a meghatározott helyeket.

„Csak az igazságon alapuló politika tudja megmenteni a világot“ — jelentette ki Gömbös magyar miniszterelnök a Petit Journal munkatársa előtt

A magyar miniszterelnök a blokkpolitika ellen

Párizs, augusztus 11. A Petit Journal című lap interjúját közlő Gömbös magyar miniszterelnöktől.

— En, aki végig küzdöttem a háborút, — mondotta a miniszterelnök — mint katonára, úgy tekintem azt, aki újabb háborút akar, mint aki nem tudja mit jelent

az, vagy annyira skrupulus híján van, hogy megérdemli az akasztófát. Egy újabb háború után az emberiségnek legyőzöttnek kellene nyilvánítania magát, mint olyanoknak, aki nem volt képes megvalósítani azokat a következményeket, melyeket a 20-ik század megkíván. Ez nem

Pakuratüzelés ipari kemencéknél

olcsóbb üzem, nagyobb teljesítőképességűt biztosít. Kérjen ajánlatot: MARKO V. Cluj, Calea Regele Ferdinand 43. Telefon: 453.

mintegy egymilliárd 400 millióval meghaladják magát a cég ajánlatát,

a bizottság a bírói fórumok elé terjeszti az ügyet, amelyek a horribilis árdifferencia létrejöttének körülményeit fogják kivizsgálni.

Mozgolódik a Maniu Gyula-gárda

A Maniu köré csoportosult politikai sok között még mindig rendkívül izgatott hangulat uralkodik a Maniu erkölcsi meggyilkolására irányuló megnyilvánulások miatt. Az a szűk baráti kör, mely Maniu Gyula-gárda név alatt a legutóbbi hónapokban megalakult, a napokban gyűléseket tartott és elhatározta, hogy köszönőlevelet ír mind azoknak, akik az ominiózus ügyben a nagynyilvánosság előtt Maniu védelmére keltek. Így köszönőlevelet írtak Grigore Filipescunak, az Epoca főszerkesztőjének és Madgearu volt pénzügyminiszternek.

jelenteti azt, hogy el kell veszítenünk minden reményünket az erkölcs és a jóérvény diadalában.

— De egy magabizó és határozott együttműködés szolidáris partnerek között jog- és kötelezettség egyenlőséget kíván.

— Következtetésképpen azon a véleményen vagyok, hogy ellentétes blokk megalakításának nem lesz más eredménye, mint az ellentétek kimélyítése és az európai szolidaritás fejlődésének megakadályozása. Hogy elérjük ezt az együttműködést, vissza kell térnünk a szabadság és igazság elveire, melyek nélkül sohasem volt lehetséges egészséges és tartós nemzetközi helyzetet teremteni. Megingathatatlan hitem, hogy csak egy igazságon alapuló politika tudja megmenteni a világot.

Fukien tartományban meghátrált a kínai kommunista hadsereg

London, augusztus 11. Fu-Kien tartományban hátrált a kínai kommunista hadsereg. A kormánycsapatok tüzérsége és repülői bombázzák a hátrálókat. Egyidejű jelentés szerint amerikai hadihajó utban van a kínai kommunisták által meg szállva tartott Fukien partvidéke felé, hogy a harcok elől biztonságba helyezze az ott élő amerikai állampolgárokat. A japánok is elszállítják a „átvalókat“ a veszélyeztetett zónából. Nankingi jelentés arról számol be, hogy Cse-Kiang kínai tartományban a szűkös rizskészlet miatt betiltották a rizsből készülő pálinka előállítását. Honan tartományban hasonló okok miatt élelmiszerezés-ellenőrző hivatalokat állítottak.

— Háromnapos minisztertanácsot tartanak a magyar kormány tagjai a Bakonyban, Budapestről jelentik. A magyar kormány tagjai elutaztak a Bakonyba s ott tartanak minisztertanácsot három napon át. Kereskedelmi és gazdasági problémákon kívül a külpolitikai helyzet megvitatása is szerepel a minisztertanács napirendjén.

a legjobb védő fertőző betegségek ellen

SPORT

Ma délután 6 órakor:

NAC—Haggibbor

Cluj-Kolozsvár, augusztus 11. A régi idők emléke fog felidézni ma a sporttelepen amikor a NAC és Haggibbor arnyit év után ismét találkoznak. Pár évvel ezelőtt az akkori nagy Haggibbor 4:1-re verte a NAC-ot, ma a váradi csapat megpróbál revánst venni akkori vereségéért.

A mai mérkőzés iránt a NAC-nak Kolozsváron mindig kijáró nagy érdeklődésen túl rendkívül érdekessége, hogy az ismeretes Crisana hajsa után ez a NAC első komoly mérkőzése. Kolozsvár sport-szerető közönsége az ártatlan meghurcolásért minden bizonnyal fel fogja használni a csapat létét, hogy vele szemben tanúsított szimpátiáját kifejezésre juttassa és a sportszerűtlen hajsa kellemetlenségeit felejtse.

A mérkőzés pontosan 6 órakor kezdődik és azt Ciurel Ilie dr. vezeti. Előzőleg a Szabó Jenő-cég csapata játszik a Golyárcég csapatával bartáságos mérkőzést.

A TAC-Romania meccséről,

Elleve az ekörül támadt sajtópolemiaiban éhangzott véleményekről álláspontunkat már kifejtettük, tehát semmi okunk nincsen arra, hogy ezzel a kérdéssel még egyszer foglalkozzunk. Ujabb azonban egyes temesvári, aradi, sőt nagyváradi lapok is, a Haggibbor tűz-ék pennájukra és úgy állítják be a kolozsvári zsidó sport egyesületet, hogy a TAC elleni „igazságtalan hajszához” a Havas-kérdéssel az alapot nyújtotta.

A Haggibbor elnökének szabadsága miatt nem áll módunkban a sportegyesület részéről hivatalos nyilatkozatot adni, ez elmarad hazatéréig. Addig is azonban meg kell állapítanunk, hogy a vonatkozó vámadások — amelyekről nem nehéz kideríteni, hogy temesvári berkekből indulnak ki — rosszindulatú ferdítésekből vagy tájékozatlanságból fakadnak.

Tudni kell ugyanis, hogy Havas Sándor tavaly augusztusig a Haggibbor aktív játékosa volt, amikor is egy szép napon Temesvárra utazott és résztvett a TAC paleszinai turáján. A Haggibbor ekkor nem egyszer kérte a temesvári egyesületet a Havas-ügy kivédésére, a levelek azonban válasz nélkül maradtak. Tavasszal — minthogy a Haggibbor újjászervezte futballszakosztályát — ismét aktuális lett a Havas-ügy és így érthető, hogy vért emelt Havasnak a TAC részére történt szabálytalan leigazolása ellen, annál is inkább, miután a játékosát ki nem adta, másrészt viszont a játékosra szüksége van. Hogy a végső tiltakozási terminus egybeesett a TAC-Romania mérkőzéssel, ez egy olyan véletlen, amelyről a Haggibbor egyáltalában nem teherel. Ezért még a felelősség is a TAC-ot terheli. Ezt igazolja, hogy már az első Romania-TAC mérkőzés előtt a Romania óvás jelentett be Havas jogosulatlan szerepeltetése miatt, amelyet csak azért vont vissza, mert a mérkőzést 3:1 arányban megnyerte. Ekkor tudni kellett volna a TAC-nak, hogy a Haggibbor által ki nem adott Havas óvási ok, minek szerepeltette tehát a második mérkőzésen is?

Fentiek alapján tehát legalábbis paradoxonnak tűnik, hogy a TAC most mártírnak játssza ki magát és úgy állítja be a kérdést, mintha nemzetiségi hajszát folyna ellene, amelyhez a közvetlen okot a Haggibbor szállította volna. A Haggibbor mindig is a legszigorúbban vett sportszerűség elve alapján működött, egyetlen egyszer sem jutott érvényesülésre a más részén keresztül és különösen a kisebbségi front „elárulásával” nem, a jogához azonban ragaszkodott és mindig is ragaszkodni fog különösen akkor, amikor játékosát olyan uton akarják ingyen megszerezni, amely igazán messze áll a tulusi felhántorgatott sportszerűségtől.

SZEPTEMBER 5-ÉN LESZ A KÖZÉP-EURÓPA KUPA DÖNTŐJE. Bécsből jelentik: A Bologna FC és az Admira között megegyezés jött létre, amelynek eredményeként a Középeurópa Kupa döntőmérkőzéseit szeptember 5-én Bécsben s a revánst szeptember 9-én Bolognában fogják lejátszani.

A nagybányai Phönix Csernovicban meccsel Szombaton a Mihai Vodával, ma a Makabival játszik.

KÖZGAZDASÁG

A bekebelezett kölcsönök hatvan százaléka városi adósság

Bucuresti-Bukarest, augusztus 11. De-cusana tanár, az igazságügyminiszter statisztikai osztályának vezetője, részletes kimutatást közölt a minisztériumok számára az 1929—34. évben ingatlanokra folyósított és bekebelezett kölcsönökről. A kimutatás főleg a pénzügyminisztérium használatára készült. A pénzügyminisztériumnak a hitelélet fellendítésére megindított akció céljából van főleg szüksége erre a statisztikára.

A kimutatás szerint öt év alatt 40 mil-

liárd lejtt folyósítottak bekebelezéssel a bankok. A bekebelezett kölcsön hatvan százaléka városi ingatlanokra esik, ami az eddigi főleg hivatalos felfogás ellenkezőjét bizonyítja a város és a falu eladósodását és segítségére szorulását illetően. Kiderül ugyanis, hogy a város sokkal inkább el van adósodva, mint a falu. A statisztika különben bebizonyítja, hogy a bekebelezett hitelek összege évről-évre eszik. A bekebelezett adósságoknak 25 százalékát fizetik ki évenként.

Az amerikai piac befolyása folytán emelkedtek az árak a budapesti gabonaüzsdén

Budapest, augusztus 11. (Az Új Kelet tud.) A pesti gabonaüzsdén a napokban a roszban feltűnő nagy áremelkedés volt. A tőzsdén híre terjedt, annak, hogy állítólag rosz-ring létesült volna, amely egyelőre ismeretlen okokból hatalmas rosztételeket szándékozik magának biztosítani. Ez a kombinációt alátámasztotta az is, hogy a roszának emelkedésével a buza árfolyam alakulása a budapesti tőzsdén nem tartott lépést. Az üzletidő további során azonban a roszhossz a buza piacra is áterjedt és így meglehetősen állapítani, hogy a magyar tőzsdén nem rin-

gelésről van szó, hanem úgy Ausztria, mint Németország felé nagy export lehetőségek nyitnak meg és ez eredményezte az árak általános emelkedését.

Az, hogy Ausztria és Németország nagyobb mennyiségű búzát, rozst és más gabonaműt akar Magyarországról importálni, összefüggésben van azzal, hogy az amerikai gabonapiac az árak a rossz termés folytán hihetetlen módon emelkedtek. Az amerikai piac áremelkedése így indirekt hatást gyakorolt a magyar piacra is, ahol az áraknak állandó emelkedő tendenciájuk van.

Mik az intervenciós vásárlások árfeltételei

Bucuresti-Bukarest, augusztus 11. Közöltük, hogy a kormány megkezdte az intervenciós vásárlásokat az egész országban. Minden megyéből érkeztek már jelentések, hogy a buzavásárlásokat megkezdtek a kormány megbízottjai. Hogy a vásárlások körül visszaélések ne történhessenek, a vármegyei prefekturák megkapták azokat az árfeltételeket, melyek mellett a kormány a gabonát vásárolja. A feltételek ismerete fontos a kereskedelemben is, mert ezeken alól üzletek ma már nem köthetők. Ahol ugyanis a gabona nem ér el az alább közölt árakat, a kormány megbízottjai azonnal közbelépnek és a gabonát felvásárolják.

Alább közöljük a bánági intervenciós vásárlások árait:

Buza 1 százalékos idegen anyaggal 75 kg-os 45.240, 76 kg-os 45.676, 77 kg-os 46.110, 2 százalékos idegen anyaggal 75 kg-os 44.805, 76 kg-os 45.240, 77 kg-os 45.675, 3 százalékos idegen anyaggal 75 kg-os 44.370, 76 kg-os 44.805, 77 kg-os 45.240, 4 százalékos idegen anyaggal 75 kg-os 43.935, 76 kg-os 44.370, 77 kg-os 44.805, 5 százalékos idegen anyaggal 75 kg-os 43.500, 76 kg-os 43.935, 77 kg-os 44.370, 6 százalékos idegen anyaggal 75 kg-os 43.500, 77 kg-os 43.935, 7 százalékos idegen anyaggal 76 kg-os 43.065, 77 kg-os 43.500, 8 százalékos idegen anyaggal, 76 kg-os 42.630, 77 kg-os 43.065, 9 százalékos idegen anyaggal 77 kg-os 42.630, 10 százalékos idegen anyaggal 77 kg-os 42.195 lej.

1 százalékos idegen anyag 78 kg-os 46.545, 79 kg-os 46.980, 2 százalékos idegen anyag 78 kg-os 46.110, 79 kg-os 46.545, 3 százalékos idegen anyag 78 kg-os 45.675, 79 kg-os 46.110, 1 százalékos idegen anyag 80 kg-os 47.715, 81 kg-os 47.850, 82 kg-os 48.285, 2 százalékos idegen anyag 80 kg-os 46.980, 81 kg-os 47.415, 82 kg-os 47.850, 3 százalékos ide-

gen anyag 80 kg-os 46.545, 81 kg-os 46.980, 82 kg-os 47.415 lej.

Csak a fenti táblázatban foglalt minőségű búzát vásárolnak a megbízottak, az árak 10.000 kilogramos vagon-tételekben értendők.

— Franciaországban törvény készül a nemzeti egység ellen elkövetett bűncselekmények üldözésére. Párizsból jelentik: Cheron igazságügyminiszter a minisztertanács határozatából el fogja készíteni a nemzeti egység ellen elkövetett bűncselekmények üldözéséről intézkedő törvényjavaslatot.

— Békés elintézést nyert a sanhajkwani angol-japán incidens. Londonból jelentik: A sanhajkwani angol-japán incidens, amelynek két angol életét veszítette, békés elintézést nyert. A japán kormány sajnálatát fejezte ki s készült nyilatkozott arra, hogy anyagi elégtételt is szolgáltatasson a hátramaradtoknak.

Szerencse-malac a Terézköruti Színpadon

zenés burleszk.
Irtó: Jean Letraz
Magyar színre alkalmazta:
Bus Fekete László
Rendező: Vaszary János
Játsszák: Vaszary Piri, Ráday Imre, Komár Juliska, Pártos Erzsébet, Abonyi, Szigeti, Z. Molnár.
Keleti, sub.
Legdrágább hely P. 450
Vasárnap d. u. 4 órakor P. 3.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma délelőtt 11 órakor matiné: Botrány Budapesten. Fősz.: Gaál Franciska, Szőke Szakáll.

Ma, vasárnap nagy kettős műsor. 2 film egy helyért: I. Botrány Budapesten. Operett-színház. Fősz.: Gaál Franciska, Szőke Szakáll, Huszár Pufi, Paul Hörbiger. Zene: Brodski Miklós. Produkció: Hunnia-film Budapest. II. Chandu, a nagy mágus. Fősz.: Lugosi Béla.
Helyárak: Földszint 20, balkon 15 lej

AZ OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Csüörtöktől: Manci és a babája. Pazar kiállítású szalonvígjáték. Fősz.: Georg Alexander, Bársony Rózi és Theo Lingen.

Hétfőtől: Vonósnyegyes. Kacagó orkán 2 órán keresztül. Főszerepben: Szőke Szakáll.

URANIA-MOZGÓ MŰSORA

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:

Az urinő. (Madame Blanche titka. Mélyen megindító film, főszerepben: Irene Dunne, Lionel Atwill, Phillips Holmes.

Hétfő 3, 5, 7 és 9 órakor:

Kedd 3, 5, 7 és 9 órakor:

Szerda 3, 5, 7 és 9 órakor:

A szőke méreg. Rendkívül érdekes film az exotikus kolóniak életéről. Főszerepben: Jean Harlow, Una Merkel, Clark Gable.

EPITŐMUNKÁS-MOZGÓ MŰSORA:

Vasárnap 3, 6 és 9 órakor: I. Kaénka hol jártál az éjjel?, II. A három törvénye.

APRÓ HIRDETÉSEK

Bukovinai szeszgyárak részére több szeszűző kerestetik. Ajánlatok fizetési feltételeivel, bizonyítványmásolatokkal: Keil Richard, Clivesti, posta Grigori Ghica Voda címre küldendők. Ajánlkozók, akik a román nyelven kívül németül is beszélnek előnyben részesülnek.

Fűzők? Melltartók? legelőnyösebben Garmid Szalonban Str. Neucicea 2, Rember-palota.

Uri zsidó család elvállal közép vagy felsőbb iskolába járó urifeleányt vagy fiatal lányt teljes ellátásra, fürdőszobahasználattal. Cím: Cluj, Str. Dragalina 19.

Kiadó szép butorozott szoba kapu-méleti bejárattal fürdőszobahasználattal. Str. Berthelot 25.

Kézpénzért veszünk: rolfimes fényképezőgépeket! Praktikus ajándéktárgyakat olcsón vehet: „PAX”-nál Cal. Victoriei 6. Ugyanott patetón és mandolin kerestetik.

Megnyílt az első kolozsvári ort. kóser cukrászüzem. A legizlesebb kivitelű tortákat, mignonokat, szendvicseket, valamint apr ósüteményeket, eljegyzekekre, esküvőkre, keresztelőkire és egyéb alkalomokra a legizlesebb kivitelben, a legjutányosabb árban készítik. Adler, Str. Londrei 19.

Akar gazdag lenni 50 lejért? Akkor vásároljon még a készlet tart egy temesvári Mentőorsjegyet, huzás szeptember 9-én. Sorsjegyet vásárolhat minden trafikban és sorsjegygépnél, Erdélyi fő-elárúsító Economia S. A. Suce. Cluj, P. Unirii 23.

Női és férfialapok tisztítását, formázását és festését olcsón vállaljuk. P. M. Viteazul 10. az udvarban. Pontos kiszolgálás.

Kendőprést keresek megvételre, ajánlatokat „Merino” jelűre a kiadóba kérek.

4000 drb. Eternit fedellemez, kifogástalan jó állapotban 40x40 cm-es, jutányosan eladó. Értekezni: „Unio” Szállítási vállalat, P. Unirii.

Döntő Lo

Oroszorszá

London, a rint a keleti tós tárgyalástottak. A balakozni. A fgyelország Varsót, hgyben feltétlen szeptemberi

„Acc

Az an

Newyork, kai hadser ágyukal kjsé dékei állítók tudják körül kat, hogy az giffolta nem elhárítóágyú tanak. Az eg kaliberű ágy

Ro ujab

Nemzetközi az

Párizs, au Economique sevelt elnök kentését terv ta elér a szó lehet sta Washington ezüstrendelet latos izgalmas ügyi körökbe hogy nemsok fog összeüln

Hus

London, a szörnyi smét mályából. El wain, azt áll figyelmekeket ben és megá valóban létez nak aranézi méter mély szörnyi tart négy hétig t alatt huszonból a lochne

NYIL

FILMSZET

MUSORA: matiné: Botrány Gaál Franciska.

tős műsor, 2 film Botrány Budapest. Fősz.: Gaál Franciska, Huszár Puffi, Brodski Mik. Hunnia-film Buda. a nagy mágus. 20. balkon 15 lej

GÓ MUSORA: a babája. Pazar vigjáték. Fősz.: Barsony Rózi és Kacagó orkán 2 szerezpben: Szőke

MUSORA: órákor: me Blanche tika film, főszerepek: ne, Lionel Atwill,

kor: Rendkívül érdekes kolóniák életéről. Jean Harlow, Una

ZGÓ MUSORA: kor: I. Kacagó hol A hárem törvénye.

RŐTÉSÉK

ak részére több Ajánlatok fizetési bizonyítványmaso- ard, Clivesi, poso emre küldendők. omán nyelven kívül előnyben részesül-

legelőnyösebben r. Necuicea 2. Ren-

vállal közép vagy urileányt vagy fiú- dőszobahasznaattal. alna 19.

ozott szoba kapu- fűrdőszobahasznaat

k: rolfómes fény- tikus ajándéktárgya AX-nak Cal. Victo- tefón és mandolin

olozsvári ort. kóser esesebb kivitelű tor- zendvicskeket, vala- te eljegyzésekre, es- re és egyéb alkal- b kivitelben, a leg- szítek. Adler, Sár.

ni 50 lejért? Akkor zlet tart egy teme- s, huzás szeptember rolhat minden tra- gnőknél, Erdélyi fő- S. A. Succ. Cluj, P.

k tisztítását, formá- ón vállaljuk. P. M. rban. Pom'os kiszol-

k megvételre, aján- gére a kiadóba ké-

fedellemez, kifogás- 0x40 cm-es, jutányo- „Unió” Szállítási

Döntő stádiumba jutottak a keleti Locarno tervével kapcsolatos tárgyalások

Oroszország jelölést nyújtott be a Népszövetség közgyűlésének tagságára

London, augusztus 11. A Times szerint a keleti Locarno tervével kapcsolatos tárgyalások döntő stádiumba jutottak. A balti államok hajlandók csatlakozni. A francia kormány várja Lengyelország válaszát. Párizs arra kérte Varsót, hogy állásfoglalása tekintetében feltétlenül döntsön a Népszövetség szeptemberi ülészakára történő öss-

zeülése előtt. Franciaország azt hangsúlyozta, hogy lengyel és német csatlakozás nélkül is létre kell jönnie a keleti Locarnónak.

Genf, augusztus 11. Az a hír terjedt el, hogy Oroszország jelölést nyújtott be a Népszövetség közgyűlésének egyik tagságára. A hírt a Népszövetség titkársága nem erősítette meg.

„Acélfüggöny”, melyen egyetlen ellenséges repülő sem tud keresztüljutni

Az amerikai hadsereg új típusú légharítóágyúkkal kísérletezik

Newyork, augusztus 11. Az amerikai hadsereg új típusú légharító ágyúkat kísérletezik, amelyeknek lövedékei állítólag olyan acélfüggönnyel tudják körülvenni az amerikai városokat, hogy azon semmiféle ellenséges léghajó nem tud áthaladni. Az új légharítóágyúkból kétféle típust gyártanak. Az egyik egy 7 és fél centiméter kaliberű ágyú, amely percenként 25

gránátot tud kilőni függőleges irányban tizenkét kilométer magasságba, a másik pedig egy 10 és félcentiméter kaliberű ágyú, amely srappelket lök ki tizenhat kilométer magasságra. Ötven ilyen ágyú teljesen elegendő ahhoz, hogy megfelelően csoportosított zárótűzével olyan acélfüggönnyel produkáljon, amelyen egyetlen ellenséges repülőgépj sem tud keresztüljutni.

Roosevelt a dollárérték újabb csökkenését tervezi

Nemzetközi értekezleten fogják rendezni a valutakérdést. Kezdenek elülni az izgalmak az ezüstrendelet kibocsátásával kapcsolatban

Párizs, augusztus 11. Az Agence Economique et Financiere szerint Roosevelt elnök a dollárérték újabb csökkenését tervezi. Ha az amerikai valuta eléri a tervbe vett alacsony nívót, szó lehet stabilizációról.

Washingtoni jelentés szerint az ezüstrendelet kibocsátásával kapcsolatos izgalmak kezdenek elülni. Pénzügyi körökben valószínűnek tartják, hogy nemsokára nemzetközi értekezlet fog összejúlni, amelyen megkísérlik,

hogy az új helyzetben rendezzék a valutakérdéseket.

Francia pénzügyi körökben az amerikai devizakorlátozások enyhítését célzó intézkedéseket bizalmatlansággal fogadják, mivel nem látják tisztán az okokat, amelyek a rendelkezést indokolták teszik.

Washingtoni jelentés szerint Roosevelt elnök 41 napos utazás után vizsztatért a Fehér Házba.

Huszonegy fénykép a lochnessi szörnyről

Kis leje van, több pupja és gyorsan uszik

London, augusztus 11. A lochnessi szörnyről smét felbukvant a feledés homályából. Egy angol szakember, Mounvain, azt állítja, hogy rendszeres megfigyeléseket folytatott a lochnessi öbölben és megállapította, hogy a szörny valóban létezik. Pozitív támpontjai vannak arra nézve, hogy a helyenként 300 méter mély öbölben ismeretlen víziszörny tartózkodik. A megfigyelések négy hétig tartottak s ez alatt az idő alatt huszonegyszer bukkant fel a vízből a lochnessi szörny. Mind a huszon-

egy alkalommal sikerült fényképezni Mounvain professzor több fényképet már nyilvánosságra is hozott. A fényképek meglehetősen elmosódtak és csak annyit lehet kivenni rajtuk, hogy valamilyen állatformájú hosszú foltot ábrázolnak igen kicsiny fejjel és több puppjal. Mounvain professzor azt állítja, hogy a lochnessi szörny közvetlenül a víz színe alatt uszik s a hullámok után itélve, rendkívül gyorsasággal halad a víz alatt.

Nagy árredukció a TIMISOARAI NYILVÁNOSJOGU FIULICEUM ÉS FELSŐ-KERESKEDELMI ISKOLA KÓSER INTERNÁTUSÁ-ban

Érdeklődőknek prospektust küld az igazgatóság

Kirándulás Egyiptomba és Palesztinába

augusztus 25 — szeptember 15

a Vulcania 30.000 tonnás óceánjáró luxushajóval Génua, Cannes, Ajaccio, Nápoly, Capri-sziget, Port Said, Suez-csatorna, Kairo, Piramisok, Haifa, Nazaret, Jeruzsálem, Tel-Aviv, Rhodos szigete, A'hén, Ragusa, Triest!!!
Halál-anul gazdag program, bőséges, pazar ellátás. Beiratkozások a rendelkezésre álló utolsó kabinokra legkésőbb augusztus 20-ig.
Kérjen ezonnal prospektust: vagy a Wagons Lits (Cook) utazási iroda bármelyik fiókjától, vagy pedig direkt a következő bukaresi irodák egyikétől: 1. Cosulich Line, Calea Victoriei 53. 2. Biroul de Voiaj Ing. Erdész, Calea Victoriei 168.

Öltöztetik Kolozsvárt

Lázás tempóban aszfaltozzák és kövezik a kolozsvári utcákat és utakat. A Kerekdomb alján egy őskorból való temetőt ástak ki. Szamosfalvái vezeték a kolozsvári vízvezeték

Cluj-Kolozsvár, augusztus 11. Ezen a tavaszon a városatyák elkezdtek öltöztetni Kolozsvárt. Ideje is volt. Az utolsó tizenöt év alatt eléggé lerongyolódott a város ruhája. Különösen a külvárosokban ahol úgy néztek már ki az utak és az utcák, mint a lyukasos ementáli sajt. Az interimár bizottság végre is kinyitotta a bugyellárisát és most egyszerre ássák, kövezik és aszfaltozzák az utcákat a városnak minden sarkában.

A munkálatokat Ciortea főmérnök irányítja. Az ő jóvótáblól autóval látogattuk meg a munkálatokat. Legelőször a Kerekdomb aljánál folyó utépítésekhez igyekezünk. Az állomásnál lévő hidon keresztül robot az autó és szinte pillanatok alatt egy csuf poros szegényes „falun” vezet végig az út.

A hepe-hupás sáros, poros utról egyszerre nyílegyenes sima utra fordul be az autó. Az első mű ezen a vidéken. Az utat két kilométer hosszúságra irányozták elő. Egy kilométer már készen áll a forgalomra.

Az autó megáll a Nádas partján. Siralmas látványt nyújt ennek a kis patakknak a pusztítása, amit két évvel ezelőtt végeztek, amikor előtört az egész környéket és a körülötte is nagy kanyarulatát hatalmas félkörben kimélyítette. Ha aztán eső jött, akkor a kivájt félkörben megállt az esővíz és a kis telepét formálisan két részre osztotta úgy, hogy míg a víz egy kiesit le nem folyt, az elválasztott telek lakói nem is közlekedhettek egymással. Az eddig alacsonyparthú Nádasat azonban magas töltéssel látták el. Kövekből és tuskókból álló töltés fogja visszacsorítani a vizet a legközelebbi áradáskor.

Többezéves temetőre bukkannak a csákányok

Két hónapja folytak itt a munkálatok. A két kilométer hosszúságú ut feltöltéséhez szükséges földet a vizmosta hepehupás domboldalból kezdték hordani.

A munkások csákánya alól egyszerre egy emberi koponya került napvilágra, majd további ásatások érdekes edényeket hoztak a föld színeire. A csontokat és az edényeket bevitték a Karolina téri régészeti múzeum igazgatójához, aki első látásra megállapította, hogy többezéves temető nyomára vezetett a véletlen.

A múzeum két szakértőre küldte ki a helyszínre, akik azóta is minden nap jelen vannak az ásatásoknál. A munkások csákányait szakszerű kézzel irányítják és két hónap alatt egy régi kor temetőjének töredéke került napvilágra.

Az ásatások folyamán számos ültő helyzetben levő csontváza bukkantak. Némely csontváz alsó karcsontján réz karpercek díszelnek. Találtak a sírokban rézből készült tüket és primitív esattokat is. A leletről az a feltevése az itteni régészeti múzeum szakértőinek, hogy a bronzkorszak végétől és a vaskorszak elejétől származó sírokat hoztak napvilágra. A leletek között van egy hét centiméter nagyságú női alakot ábrázoló anyag szobrocska is.

Tovább robotunk a város másik végében levő utépítésekhez. Párizs utcáiban végig megezd-ék a régi macskakövek felvezetését. Helyette szépen feltöltött utat készítenek. Egyre szegényesebb területekre robot az autó.

A városi mérnöki hivatal mindent elkövetne, hogy ezeket az igazán siralmas állapotokat megváltoztassa. A kedv nem

mondja Ciortea főmérnök. — Hiszen még hiányzik hozzá. Egyedül csak a pénz — a szegényes adottságok mellett is mindent elkövetünk, hogy segítsünk a perifériák ázsiai állapotán. Ezen a vidéken kikövezik a Galamb utcát, egy hosszú utcát vágnak az ugynevezett Bukaresi utca, amely egyenes uton vezet el a Vágóhidtól egészen a Téglás utcáig. Uccát vágnak itt, de arra már nem telik a mérnöki hivatalnak, hogy ki is kövezzék ezt a külvárosi „sugarutatót”.

A malomároknak ezen a részen keresztül három új hidat építenek ugyancsak most. Ezáltal elérhetővé tették, hogy a perifériák lakói ne tegyenek kilométeres kerülőket, ha egyik utcából a másikba akarnak menni.

— Csak én tudom, hogy milyen erőfeszítést kell kifejtenuk — mondja a főmérnök — hogy mindezt, keresztül vigyük. Kolozsvár mérnöki hivatalának a háboru előtt évi két millió korona állott rendelkezésére, ami ma 70 millió lejnek felel meg. Ezzel szemben ma öt és fél millió lej kapunk egy évben ezekre a munkálatokra.

Szamosfalvái vezeték el a kolozsvári vízvezeték

Piszkos zeg-zugos uccán döcög az autó. Alacsony kis vályog viskók és sárgonesigázott emberek sorfalja mellett. A Dorobantilor utca torkolatában az autó megáll néhány percre. Innen vezet majd egészen Szamosfalvái a nyolc kilométer hosszúságú vízvezeték — mondja a főmérnök. Sem a falu lakosságának, sem a repülőtéren nem volt megfelelő jó vize és ezért volt az, hogy egymást érték a tömeges megbetegedések. Az emberek kénytelenek voltak a szennyes Szamos vizet inni.

Innen egy és fél percet tart az út a Katedrális térig. A piszkos hepe-hupás periféria után a várostól másfél perenyire ragyogó virággrupos aszfalt tér.

Néhány pillanat és fenn vagyunk a Tordai uton. A szeptemberi autógyorsenyre készülő gyönyörű autótunon már csak simításokat végeznek. Ezt a városrészt megtekintheti majd Ofelése...

Kövezik szorgalmasan a Pata uccát is és az Andrei Muresan uthoz vezető cigány telepet is.

Megtékinthjük még a Linczeg uccai épülő hidat is és a városi építési revue véget ért.

Ezt a hidat igazán a tizenkettedik órában bontottuk le — mondja a főmérnök. — A vasvázat már teljesen keresztül vette a rozsdá és igazán isteni szerencse hogy eddig le nem szakadt.

Új korlátokat kapott sok helyen a városban a malomárok is.

Szép munkát végez a városi mérnöki hivatal, szép lesz Kolozsvár, de még milyen szép lenne, ha az interimár bizottság nemcsak öt és fél millió lejt áldozna évente egy százezer lakosú város karbantartására.

A finn-észti-magyar amaőr labdarugó tornát a finnek nyerték. Második helyre kerültek az észtek, harmadikra a magyarok.

A kerékpáros világbajnokság versenyel ma kezdődnek Lipcsében. Prága, Slavia—Austria 4:3 (1:1).

A ZSIDÓ ASSZONY

AZ ERDÉLYI WIZO HIVATALOS LAPJA

Rabbi Chaim Nachman Bialik

A máramarosszigeti Young-Wizo a napokban Bialik gyásznapját tartotta. Az emlékbeszédet Schön Dezső, az Új Kelet munkatársa mondta. Beszédéből közöljük az alábbi részletet.

Chaim Nachman Bialik halálával a zsidó nép elvesztette nemzeti kifejezési eszközét. Mert éppugy, ahogyan az embernek, mint egyéneknek, nyelve van, a közlési vágyának egy ösztönös eszköze, melynek révén kiérkező az „ember” elnevezést, éppugy a nemzetnek, mint egésznek szüksége van egy költőre, aki kifejezésre juttatja érzelmeit, gyötrelmeit és reményeit. Egy ilyen kifejezési eszköz, illetve ilyen költő nélkül néma a nemzet és nem érdeklődik meg, hogy helyet foglaljon élő és aktív népek között.

Az első gondolatunk az, hogy Herzl halála óta nem érte még olyan katasztrófa a zsidó népet, mint azon a napon, amikor megszűnt dobogni Bialik szíve. Mert ő volt az, aki mint kulturális igazgató az egész zsidó nép létjogosultságát; az egyetlen morális személyiség, kinek autoritását nem kezdte ki pártpolitika vagy kritika, az egyetlen, akinek szavát áhitattal este az egész nemzet.

Bialik állott a vártán, s a zsidó nemzet életbevágó ügyeiben utat mutatott, tanított, büntetett és parancsolt. Remegés fogta a lelkeket valahányszor Bialik meg haragudott népére. S ő megharagudott mindannyiszor, amikor a nép életében megnyilatkoztak a galuth-esőkevények. Rettenetes feladat egy nép vezetője és tanítójának lenni, büntetni, haragudni, átkozni keserűen és könyörtelenül. De egy nép vezére nem szabadulhat ettől, mert ő meg akarja javítani a népet. Csak vissza kell gondolni a szomorú emlékeztető kiseneyi eseményekre, amikor Bialikból kitört a harag, átkot szórt a zsidóság fejére és könyörtelenül hintette a sót a nyitott, sajtó sebekre. A kiseneyi zsidók pinceduba menekültek a hulligánok elől és hagyták magukat lemészároltatni erőteljes, ellenállás nélkül. Bialik haragja itt elérte a profeciai magasságokat s valahányszor olvassuk ezt a szörnyű eljárást, el fog bennünket is a vágy, hogy szökjünk a sivatagba s hullassunk ott egy forró könnycsepp, ordítsunk nagyot és keserűen és tépjük szívünket tiz darabra.

S négy évtized óta, amióta Bialik kiállt a fórumra, a nép minden életbevágó ügyében hallgatta hangját. Az utóbbi években pedig hallgatott, de azért a 16-ik kongresszuson, amikor csunya kullisszamögött ti intrikák kezdődtek és egyesek újra kezdték elfelejteni, hogy a cionista kongresszus a nemzeti megváltás ügyét kell szolgálnia, s nem lehet eszköz pártpolitikai manőverek számára — újra megszólalt Bialik. „Reitchem suv bekócer jedchem”. — Láttalak újra benneteket tehetlenségetekben. Csak néhány meghittebb barátjának mutatta meg Bialik a verset, de az egész kongresszus tudta, hogy Bialik haragszik és haragjának egy versben kifejezést adott. Nem tudom, mennyire segített ez a körülmény a hangulatot megjavítani, de azt hiszem, az intrikusok kezdtek szégyelni a dolgot és nem merték túlmagasra emelni a fejüket.

S halála előtt, amikor már emberfeletti fájdalom gyötörték testét, nem a saját betegségére gondolt, hanem a beteg Jisuvra. Érezte, hogy örökre bucsuzik Palesztinától, szörnyű sejtését egy-egy intéssel közölte is meghitt barátai előtt, de amikor bucsuzott Palesztinától a beteg, gyenge formájában a próféta és népvészér szólalt meg.

„Ugy értem — mondta Bialik az Oneg Szábát által rendezett bucsun — hogy Tel-Avivunk, de általában az egész Jisuv szörnyen beteges ebben a pillanatban. A betegség tünetjei legelső sorban Németországban menekült testvéreinkkel szembeni viszonyunkban nyilvánul meg. Ahelyett, hogy gondoskodnánk róluk, a helyett, hogy fedelt biztosítanánk nekik, kizsákmányoljuk tragédiájukat — profitvágyunk csillapítására. Egész nemzetek letek örök időkre kizárva Isten gyülekezetéből, mert nem fogadták bennünket kenyérrel és vízzel, amikor kivontunk Egyiptomból. Milchamá ládonáj

beámálék midor dor — Isten haragja sújtja örök időkre Amálekoit emiatt. S hogyan fogadjuk mi testvéreinket, akik a Harmadik Birodalom poklából menekültek hozzánk? Felszólítottuk utolsó garasainkat.

A betegség második szimptomája a csuf spekuláció, melynek miazmáj ellep-ték az egész Jisuv testét és megkezdtek szörnyű romboló munkájukat. Az arany sántái ragyogása megvakított bennünket, fellendüléssel és virággal díszeskedünk ott, ahol a spekuláció üres zaja van. Egyetlen dunam föld tisztáz meggy kézről-kézre, mindannyiszor feljebb megy az ára és mi azt hisszük, hogy ez fellendülés. Pedig a földnek csak annyi értéke van, amennyire képes emberek ellátására gondoskodni baj és veszély esetén. Azt csináljuk mi most a földdel, amit a spekuláció csinált a világháború alatt a kenyérrel. Egy zsák liszt kézről-kézre járt, tiszser, husszor cserélt gazdát, néha visszajött az első tulajdonoshoz, közben az ára százúteltes összegre emelkedett. De végeredményben az csak egy zsák liszt volt, s a képzelt milliók elszálltak mint a füst.

Betegségünk harmadik jele — a faluból a városba való visszatérés. A jóságos egek megáldottak bennünket a zsidó munkással, aki kiment a falura, hogy megújítsa létünk alapjait, s kössön bennünket a földhöz. S most, a városi konjunktúra hazug zűrzavarában, a zsidó munkás elhagyja a földet és szökik a könnyebb városi élethez.

Héber költő volt Bialik, Rabbi Jehuda Halevi óta a legnagyobb; az egyetlen, aki szervesen egyesítette magában a különböző zsidó stílusokat és a legkülönbözőbb zsidó szellemi atmoszférákat. Néhol nyugodt stílusú és fenséges, mint a Biblia, másutt tizes és háborgó, mint egy próféta, később okos és derűs, mint az Aga-

Levél a nyaralásról

Kedves asszonytestvérem, talán nem is kellene már tovább folytatni nyaralásom hol borus, hol vidám eseteit, de könnyelmű ígéretem tettem, hogy még írok róla és mert az embereknek ahhoz a fajtájához tartozom, akik még komolyan veszik az ígéretek betartását, tovább fűzöm a beszámolót.

Nyaraltunk mi bizony a habos-hullámos és változó színű tenger partján, a nap mint szelíd mosolygó tündér káldte felénk drága és nem túlmeleg sugarait. Szél is lengedezett, ki hitte volna, hogy ebből nagy bajok lesznek! Olyan isteni érzés a finom homokon sütkérezni bő olajban. De nem hiába hívják Fekete tengernek, csalfa és ravasz, ezt a saját bőrünkön tapasztaltuk. Az enyhén szelíd nap és a szél csufol elégette bőrünket, kiki latolgatta, hogy hányadofoku égési sebe van és ha véletlenül gyöngéden megérintette valaki a szomszédját, gyilkos tekintet meredt rá a fájdalomtól eltorzult arcból. Még jó, hogy ugyszólván ruhátlanul járnak nemszak a strandon, hanem a városban az uccán és a korzón is és így a mélyen, elől és hátul dekolált pizsamák nem igen sértették az áldozatok felhőlyagzóit bőrt.

Apropos: pizsamák, essék róluk is pár szó. A fantázia nálunk nőknél soha nem hiányos, ha divattartó és ruhákról van szó, de ezt a határtalanul széleskörűen kigyalált ruhátlanóságot, ami a pizsamák terén látunk, valóban jobb ügyhöz méltó rengeteg energiát árul el. Nem tudnám megmondani, hogy melyiket válasszam: kis melltartó forma és hozzá bő nadrág, nadrág és melltartó között semmi, vagy: elől keskeny előrés, hátul egészen csupasz, a nyaknál megkötvé; vagy: előrés és hátul két vékony szalaggal átgyombóva. Általában divat: az egész hát szabadon. Sokat válogattam közöttük, hogy jövőre melyent is vegyek, de aztán eszembe jutott, hogy jövőre egészen biztosan más terepnumon való érvényesülés lesz a küzdelem cél, jobb lesz tehát megvárni, amíg arra hívatottak megmutatják

da, majd újra elementáris, magvas és kacér, mint egy régi zsidó népdal. Ezért összehasonlíthatatlan Bialik, mert ő benne élt az összes korok zsidó kultúrájában. Évezredek meszeségéből jutottak el hozzá a zsidó kultúrkincsnek, lüktettek benne, ellette legbensőbb titkukat, majd folytatták a multat és igyekeztek a jövőbe.

Bialik héber költő volt és ömögghatást gyakorolt. Az utolsó két generáció ifjúságának volt a nevelője, s ennek a körülménynek a jelentőségét teljes súlyával felmérni csak akkor tudjuk, ha meggondoljuk, hogy 50 esztendő óta az európai irodalmakban versek csak kiválasztottak számára irnak. S ha ez megtörténhetett egy olyan népnél, mely nyelvet, a héber nyelvet a kívülállóknak halottan nyilvánította, de maga a nép is elfelejtette, úgy ez egyike a sok nagy esodának, mely a zsidó nép életében olyan gyakran megnyitkozik.

Bialikot lefordították több nyelvre. Oroszra Jabotinsky fordította, jiddisre Zeitlin, németre Müller, franciára Sloutsh, angolra Bloch, magyarra Patai, de fordították olasz, szlovák és lengyel nyelvre is. Viszont ahhoz, hogy Bialikot fordítani lehetetlen. Különösen Bialikot, akinek annyira sajátos nyelve van; aki magában hordta a héber nyelvet, melyet őseink milliói és milliói, akik már régen porrá váltak, szájról-szájra adtak. A Bialik fordítások ezért csak száraz, ritmikus tudósítások a Bialik-versek külső tartalmáról.

A lapok most arról adnak hírt, hogy Bialik hátrahagyott írásai között kötetek reménytelően találtak, s ezekről legmeghittebb környezetem sem tudott. Ezek a versek, melyekben Bialik a poézis legmagasabb csúcsait éri el, egy negyedszázadon keresztül gyűlte asztaliókjában, de nem láttak napvilágot, mert a reneszánsz második generációját újabb költészeté számára nem találta eléggé érettnek Chaim Nachman Bialik.

A telavivi Bialik házban új fény gyúlt most ki. Megszűnt Bialik, a esoda — kezdődik Bialik a legenda.

az emberiség szebbik felének a boldogulási útját.

Szobám ablaka a tengerre nyílt, minden este a tenger beszédét hallgatva aludtam el. Szeszélyes volt, mint egy primadonna. Egyszer suttogott álomban ringatón, csendesen, mintha édes altató dalt dudolna szundikáló gyermeknek, majd haragosan dörgött, tarajos hullámaival ágaskodva. Milyen semminek éreztem magamat; ember, milyen kicsi vagy akarattal, örömmel és bánattal, rosszasággal és jósággal; a tenger felett is medálalásomra: dörögve csapkodta a parti sziklákat, kicsiny jeleiként hatalmas erőnek.

Régeletem az autobus zsufova rohan Mamaia felé, vissza meg a már jó forró napon sokat kellett várni, míg egyikre fel lehet kapaszkodni, akár állóhelyre. Fáradtak voltunk mindig, egész délelőtt a strand, délután a jó melegben víznélküli szobában pihentünk volna, ha tudott volna feküdni az ember sajgó hátán, vállán és karján. Egy pohár hideg víz milyen egyszerű valami és mégis milyen komolykál, ha nincs, hogy elrontja az ember életét sok neveltséges apróság, amit észre sem veszel megszokott életedben. Nem veszed észre és nem is becsüld meg. Látam férjeket, akik megfogadták magukban, hogy soha többet nem szólnak, ha egy-két percet késik az ebéd, mert mi az a félórás és óras várakozásokhoz képest, ami egy nyaraláson begyakorolt az ember az ebéd és vacsora élvezésénél, ha ugyan élvezhető.

A nyaraláson egyre csak vár az ember; mindenre várni kell és eltelik az idő, pénz is fogytán van, magamfajta nem dus pénzű már nézi az ismerősöket, vajjon ha kölcsön kellene kérni, kitől és lehetne és örül, ha megussza hősiesen enélkül is.

Már majd a vége felé voltam a nyaralásnak, amikor egy napon egy kicsit magamhoz tértem hajszoltságomban és rögtön a Wizo-ra gondoltam. Kellene írni egy pár lapot, gondolom, ide-oda, mondjuk,

hogy minden Wizo-csoportnak egy szép képeslapot, Konstancia és a tenger különböző változatokban. A temesvári közponnak mindenkélt és elkezdtem számolni. Mindig egészen különös öröm nekem egy új Wizo-csoport alakulása, de most kétes volt az öröm, kinek van annyi pénze: egy képeslap expedíciással együtt tíz lej. Így választottam az én a kevésbé költséges módot és ezen az uton üdvözölöm minden Wizo testvéremet, miközben arra kérem, hogy lássanak ebben a pillanatban egy kis tengert ultramarin kében és mellette egy mecsetet, vagy mondjuk a kasznót, amely szép és veszélyes. Nem is volna beszámolóml teljes, ha erről a nevezetességről nem szólnék. Nagyvilági nőnek érzem magam, mert kérem játszottam a ruletten. Az úgy van, hogy egy férfi ül egy asztalnál, kezében egy kis játékos gerébve, amellyel összekaparja a pénzeket, ami az emberek elvesztenek. Boszorkányos ügyes süssel beszél, hajgálja a zsetonokat, megindítja az a kis forgó masinát, amitől várják a szerencsét. A golyó bután, néha simán, néha ugrálva akad bele egy számba. Az asztal körül álló és ülő játékosok kimeredt szemmel lesik, hol áll meg a golyó.

A levegő elviselhetetlenül fűledt, de senki nem mozdul a helyéről, azt mondják, hogy ez nagyon érdekes, megpróbálom, gondolom, játszani fogok, mert nem találtam érdekesnek, hátha csak úgy érdekes, ha játszik az ember és játszottam. Husz lejt megér, hogy elmondhassam blazír an, ja, kérem, a rulett az olyan érdekes. Hát nem az bizony, legalább nem nem és egy engem kétszer ért veszteség, oda van a husz lejem és kiábrár dúltam a rulettből.

Téli tudóval szívom a sós levegőt és nézem a tenger végtelenjét, amelyen apró csónokok futnak, mint csillogó szemű erdei manók vagy egy-egy nagy hajó, mint uszó kastély pompás kivilágással a tótkozatos éjszakában.

A konstanciai nyaralóknak a kalmauk volt két Palesztinába induló hajótól bucsuzni, ismerősök is mennek és sokan mentünk ki az induláshoz. Nem is számít, hogy ismerős-e vagy nem, aki az Erebe megy, közel áll hozzánk, a lengyelországi caluc éppen úgy, mint a kolozsvári turista. Lelkes chalucdók a szívünkbe ferköznek és örömtől csillogó szemük újból meggyőznek bennünket, hogy az egyetlen, ami mi zsidó anyák tehetünk gyermekünkért. Nyolcszáz chaluc ment a gyék hajón és háromszáz a másikon, erős emberek új életre mennek boldog reménységgel a biztos jövő szűrésével.

Vége lett aztán a nyaralásnak, hogy viszontagságos úton hazajöttünk. Megunt fészünk türelmesen várt reánk, mint hű anya a fiára és olyan csodálatos volt: milyen jó itthon, hogy is lehet ezt valaha is megenni. Egy fiatal leány mondta másfél napon utunkon hazafelé, képzelték el, milyen finom lesz otthon egy pohár hideg víz az éjjeli szekrényen, amikor lefekszel és mohány nedvesítette ajkát erre a gondolatra.

Ez az igazság, ezért kell nyaralni menni, hogy megtudjuk becsülni az otthonunkat, hogy lássa be a férjünk, hogy milyen semmisség az, ha pár percet várni kell az ebédre. Igen, a nyaralás arra való, hogy megjavulva, szerényebben, megelégedetten és boldogan tudjunk itthon élni, hogy lássuk be, hogy nagy dolog egy pohár hideg víz az éjjeli szekrényen és egy évig ne legyen elégedetlenség, ne legyen fáradság és ne legyen unalom, legalább, a jövő... nyaralásig.

Weinberger Nándorné

— Wizo hírek. A máramarosszigeti Young-Wizo N. Bialiknak emlékére ünnepélyt rendezett. Az emlékünnepélyen Szilamón Mózes csernoviczi főkéntor E. móré rachamim éneke után Schön Dezső, az Új Kelet munkatársa méltató a halhatatlan költő érdemeit. Perl Ib. Bialik verseket szavalt héberül, majd Glück Dusj a Madárhoz c. Bialik verset szavaltá el. Dr. Perl Gézella elnöknő olvasott fel a Harag dalaiból, Ringler Gitta ügyvezető elnöknő Bialikot mint prózairót ismerette. A Hatikva és Techerakva énekésével ért véget a lélekemelő Bialik-ünnepély. (W. T.)

— Tata kik meg a tik: Tata ahol kihal kodó előtt sek és közö dekt tisztviselő közö törve munkszere hol kedde sze a kor

— Már tak fél a jelentik: banke ten Bratianu, Teseanu Dreptatea mély irat de a polt

— Mir partja ve Az Unive közötti ál ban egyes a párt eln kizarása annak k ban egyes sen kitalg melyről b pár szerve valójaban ségesek,

— Ha béhizgalm szorongás minél elő rüvizet, n ködését fókuszát, a vérkering bajok szá rene J62s hashajtó, melegebb

— Rad a bankre armány a bankre riába osz is bankú leti bank fognak v

PA Két gatva Rész Pros Z turis gos Kö Vite

— E körül a jelentik: tárgyalá Agudasz mibe tö zött. A egyeség tinaj zs azok a si vagy tartottá és egys ből is sikerrel rült kö érdekek séges p lat Jisz na a Jiszroe getlenül sekben de a K kérdést politika sok a s

HIREK

— Tatarescu hétfőn kihallgatáson jelent meg a király előtt, Bukarestből jelentik: Tatarescu hétfőn Színájába utazik, ahol kihallgatáson jelenik meg az irakodó előtt, akinek bemutatja a kinevezések és előléptetések revíziójára vonatkozó dekretumot, valamint a közüzemek tisztviselőinek állásfoglalására vonatkozó törvénydekretumot is. Hétfőn este a miniszterelnök visszatér a fővárosba, hol kedden minisztertanácsra ülnek össze a kormány tagjai.

— Már több mint háromrezen iratkoztak fel a Maniu-bankettre, Bukarestből jelentik: A Maniu tiszteletére adandó banketten többek között megjelennek Gh. Brătianu, Petre Papacostea és Al. Oteteşeanu Averescu marsall részéről. A Dreptatea szerint eddig mintegy 3000 személy iratkozott fel az összes pártokból, de a politikai életen kívül.

— Mirto kellemetlen meglepetést ígér pártja vezetőinek, Bukarestből jelentik: Az Universul írja: Mirto és Madgearu közötti állítólagos incidenssel kapcsolatban egyes lapok közölték azt a hírt, hogy a párt elnöki tanácsa kérést kapott Mirto kizárása érdekében. Mirto felhatalmazott annak közlésére, hogy a vele kapcsolatban egyes lapok által közölt hírek teljesen kitalálások. Ha mégis az az incidens, melyről beszélnek — mondotta Mirto — a pártvezetők tudomására lesz hozva, ugyvalóban kellemetlen meglepetések lehetségesek, — de mások számára.

— Ha fáj a feje és szédül, ha teltséget, bévizgalmat, gyomorégést, vértódulást, szorongást vagy szívdobogást érez, igyék minél előbb valódi „Ferene József” keserűvizet, mert ez a gyomor és a belek működését előmozdítja, az epikválasztást fokozza, az anyagcserét megélénkíti és a vérkeringést felfrissíti. Gyomor- és bélbajok szakorvosai igazolják, hogy a Ferene József víz remek természetalkotta hashajtó, mely méltán megérdemli a legmelegebb ajánlást.

— Radikálisan átszervezik Belgiumban a bankrendszert, Brüsszelből jelentik: A kormány radikálisan át akarja szervezni a bankrendszert. A bankokat két kategóriába osztják: letéti bankok, melyek csak is bankügyletekkel foglalkoznak, és üzleti bankok, melyek ipari műveleteket fognak végezni.

Töltse a szent ünnepeket
PALESZTINÁBAN!
Két hé, Egyiptomot és megátogatva, teljes ellátással, Constanta-tól és vissza II. osztályon
Lei: 18.000.
Részvevők száma szigorúan kötve Prospekust és felvilágosítást ad:
ZION-LLOYD
turista és utazási iroda kizárólagos képviselője Erdély, Bánát és Csehszlovákia részére.
Központ, Cluj Piata Mihai Viteazul 40. I. em. Telef. 502.

— Egységes politikai szervezetbe tömörül a palesztinai jisiv, Jeruzsálemből jelentik: Az utóbbi időben feltűnősködő tárgyalások folytak Jeruzsálemben az Agudasz Jiszroel vezetői és a Waad Leumi tömörült pártok reprezentánsai között. A tárgyalásoknak a célja az, hogy egységes szervezetbe tömörítse a palesztinai zsidóságot, amelyben résztvennének azok a csoportok is, melyek eddig vallási vagy politikai megfontolásból távol tartották magukat a jisiv szervezetétől és egységes politikai megnyilvánulásaihoz is kivonták magukat. A tárgyalások sikerrel kecsegtetnek, amennyiben sikerült közös nevezőre hozni az ellentétes érdekeket olyan formában, hogy az egységes palesztinai szervezet címe „Kehillat Jiszrael” lenne és ebben helyet foglalna a „Kneszet Jiszrael” és az „Agudasz Jiszroel” is. A politikai szervezettől függetlenül a két csoport vallási kérdésekben teljes autonómiának örvendene, de a Kehillat Jiszrael, minden vallási kérdéstől függetlenül, irányítaná a jisiv politikai és gazdasági életét. A tárgyalások a siker jegyében folynak.

A STRANDON

...találj valamelyes védelmet a kánikulai napok fullasztó hőisége elől. Ott keresi azt a hűsítő légkört, amit nélkülöz a városi élet. De sem a forró homok, sem a víz nem nyújthat teljes kielégülést. Azt a bizonyos felfrissítő érzést, mely állandó jódiszponáltságával mintha minden gondolatát külön megnyugtatná, nem nyerheti meg, csak ha üdülését a strandon kiegészíti egy finom kölművíz ledörzsöléssel. Az egyedül, mely ezt az annyira óhajtott hűs érzetet a legvadabb kánikulában is tartósan megadja a

jacky
kölniviz

Mignot-Boucher, Párizs, produkciója.

— Egyéves Kereskedelmi Tanfolyam nyílik szeptember 5-én. Felvilágosítást ad és tájékoztatást küld az igazgatóság: Cluj str. Mairescu 22.

— Lényegesen csökkent az Agency-Executive deficitje, Jeruzsálemből jelentik: A Palcor távirati iroda: A Jewish Agency központjától nyert értesülések szerint a 13. cionista kongresszuson az új vezetés által átvett adósság eddig 39 ezer fonttal csökkent. Az Executive jövedelmei az elmúlt kilenc hónapban 107 ezer fontot tettek ki, a kiadások 67.889 fontot. A különbözet a fennálló adósságok csökkentését szolgálta. Az előzetes kalkulációk szerint a további három hónapban még 10 ezer fonttal fogja csökkenteni a terheket az Executive. Így az Agency Executive adósságait az év végére mintegy 50 ezer fonttal fogják törleszteni. A Keren Hajjeszod jövedelmei ebben a kilenc hónapban 115 ezer fontot tettek ki. Ev végéig (Ros Hasanaig) 150 ezer font jövedelemre számítanak. Ebből az összegből a Keren Hajjeszod mintegy 20 ezer fontot fordít adósságainak törlesztésére. A Jewish Agency és a Keren Hajjeszod adósságait ebben a költségvetési évben így mintegy 70 ezer fonttal csökkentik.

— A japán kormány konzulátust állít fel Jeruzsálemben, Londonból jelentik: A japán kormány konzulátusokat készül felállítani Jeruzsálemben, Beiruthban és Damaszkuszban.

A Cristal Palace déti kert tulajdonosa f. hó 14-én, kedden este 9 órai kezdettel nagy műsorral és tánccal egybekötött jótékonycélu estét rendez a kolozsvári zsidó aparok agmenháza javára malomuccaj kerthelyiségében. Kitűnő zenéről és mindennemű szórakozásról gondoskodik a kert tulajdonosa. Kérteik Kolozsvár város zsidó társadalmát, hogy minél nagyobb számban szíveskedjék megjelenni a műsorban az emberbaráti szellemű szolgálatában álló intézmény részére rendezett estén.

— Egy román hydroplán Földközi tengeri útja. Konstancából jelentik: Tegnap hajnalban 3 órakor a mamajaj repülőteréről felemelkedett egy román vízrepülőgép, a Savoya 15, fedélzetén Hentinescu tábornokkal, az első repülőosztag vezetőjével, Stanculescu tengernaggyal, Borcescu kapitánnyal, egy táviróosztattal és egy olasz mechanikussal. A hydroplán Konstantinápoly felé vette útját, ahova 6 órakor meg is érkezett. Ma továbbutazik Bengaziba (Tripolisz), ahonnan 4 napos Földközi tengeri útját folytatja.

— Elhárult az angiai vasútsztrájk veszélye, Londonból jelentik: A vasúttársaságok és az alkalmazottak szövetsége között a bérkérdésben megegyezés jött létre, úgyhogy sztrájk most már nem fenyeget.

— A zsebmetszők ellen hadjáratot indít a tengerparti kaszinók rendőrsége, Konstancából jelentik: A rendőrség elhatározta, hogy ezután gyakrabban fognak razzákat tartani az összes tengerparti kaszinókban, ahol hazárdjátékokat üznek, hogy a garázdálkodó zsebmetszőket ártatlanná tegyék.

— Nyolcvankilenc lengyelországi bányamunkást kiutasítottak a lenci bányavidékről, Párizsból jelentik: A lenci bányavidék 89 lengyelországi bányamunkását kiutasították. Az intézkedés miatt egyelőre nem voltak incidensek.

— A rendőrkaszárnya akciójához, A rendőrkaszárnya a következő közleményt juttatta szerkesztőségünkhöz: Míután a miniszterium a „Soarele” című hirdetésű ügynökség által forgalomba hozott téglák eladását, amelyeknek célja a rendőrkaszárnya felállítását szolgáló alap egybegyűjtése volt, a mai napon rendelettel betiltotta, a rendőrség felszólítja mind azokat, akik ilyen téglákat e'adásra kaptak, szolgáltassák azokat vissza azonnal a fentjezett ügynökségnek, a közönséget pedig felszólítjuk, hogy semmiféle formában ne vegyen hasonló téglákat.

— A Volga vízijerejének kihasználására újabb gigantikus erőmű építéséhez fogott az orosz kormány, Párizsból jelentik: Oroszországban a Volga vízijerejének kihasználására újabb gigantikus erőtelep építéséhez fogtak. A mű 1940-re készül el és építése 11 milliárd rubelt fog felemészteni.

— Textilgyári sztrájk készül Belgiumban, Brüsszelből jelentik: A textilgyári munkásság sztrájkra készül. A munkabeszüntetés 200 nagyzemet és több mint 180 ezer munkást érint.

— Újabb összeesküvést fedeztek fel Kubában, Havannából jelentik: Összeesküvést fedeztek fel, melynek célja volt a kormány megbuktatása. Az államesinynt augusztus 12-re tervezik. Számos letartóztatás történt.

— Titokzatos, nagypénzü angol valuta csempész a cseh határon, Prágából jelentik: Homályos hátterű esetről ad hírt a Ceské Slovo. A la pszerint a hradschi hatóságok több napon át fogságban tartottak egy Smith Róbert nevű angol állampolgárt, akit hosszas vizsgálat után most végre szabadlábra helyeztek. Amikor letartóztatták, az angolnál 400 ezer csehkorona értékű idegen pénz nemet találtak. Smith azt vallotta, hogy a pénzt Moszkvában kapta valakitől, akit nem hajlandó megnevezni, a londoni ellenforradalmi bizottság céljaira. Az idegen azt mondta, hogy Moszkvából éppen utban van London felé, de nem volt hajlandó elárulni, hogy miért vásárolt Lengyelországban Bécsbe szóló vasúti jegyet. A hatóságok feltevése az volt, hogy Smith talán nemzeti szocialista akció céljára akarta Bécsbe vinni a nála talált pénzt. Minthogy végül is semmi büncselekmény nem sikerült rábizonyítani Smithet szabadon kellett bocsátani és esu pán valutacsempészés miatt ítéltek el 50 ezer cseh korona pénzbüntetésre. Érdekes, hogy Smith nem volt hajlandó a cseh hatóságokkal való konfliktusok dolgában a prágai angol követséghez fordulni.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Starhemberg váratlanul Olaszországba érkezett

A monarchista restauráció kérdését vitatta meg Schuschnigg kancellár Budapesten Gömbös magyar miniszterelnökkel

Hitler feloszlatta a bajorországi osztrák légiót. Eltűnt Lipót porosz herceg

„Az osztrák kormány nem veheti bele magát olyan restaurációs kalandba, mely megbántaná a kisantantot“

Berlin, augusztus 11. A Reuter távirati iroda értesülése szerint, Hitler ténylegesen eleget tett az osztrák kormány ama kategórikus követelésének, hogy Papen bécsi követként való elismerése fejében oszlatta fel a menekült osztrák nemzeti szocialisták müncheni légióját. Ezzel kapcsolatban az angol lapok azt az értesülésüket közlik, hogy 12 ezer osztrák légionistát különböző munkatáborok között osztották szét.

Egyébként a német kormány nagyban készül a jövő vasárnap tartandó népszavazásra. Két napon keresztül közszemlére teszik ki a népszavazásban részvételre jogosultak listáit. Az augusztus 19-ki népszavazási napra a német vöröskereszt osztagait mindenütt készülsébe helyezik. A külföldön élő németek népszavazási igazolványai alapján a birodalmi vasút vonalain 50 százalékos menetdíjkedvezményt fognak élvezni amennyiben a határátlépéstől számított négy napon belül újra elhagyják a birodalom területét.

Hamburgi jelentés szerint a 19-i népszavazás első szavazói tegnap bedobták szavazataikat az urnába. Az első szavazók tengerészek voltak, akik tegnap hajóztak be és csak a szavazás napja után térnek vissza.

„Mein Führer“

Berlini jelentés szerint von Blomberg tábornok-hadügyminiszter jellemző napiparancsot adott ki a tegnapi nap folyamán. A napiparancs szerint a Reichswehr csapatainak „Mein Führer“ megszólítással kell Hitlerhez fordulniok.

Birodalomszerte feltűnést keltett az a hír is, hogy Lipót porosz herceg, a német exrónörökös sógora eltűnt. A hatóságok minden kutatása ellenére sem sikerült felkutatni a herceget. Egyidejű hivatalos jelentés szerint Joseph Brückett, nemzeti szocialista disztrikelnököt reveztek ki Papen helyébe a német birodalom saarvidéki delegátusának.

Német-cseh konfliktus Hindenburg emlékének „sértegetése“ miatt.

Prágai jelentés szerint, politikai körökben az a hír terjedt el, hogy Koch prágai német követ szóbeli demarsra készül egyes csehszlovákiai sajtóorgánusok Hindenburg emlékére írt cikkek miatt. A követ kijelentette körözésének, hogy családodtnak érzi magát amiatt, hogy a csehszlovák kormány nem tett lépéseket a lapoknál a sértegetés folytatásának megakadályozására. Ugyancsak prágai jelentés szerint, a csehszlovák határtól északra eső Wallernbe husz felfegyverzett németországi osztrák nemzeti szocialista érkezett, akiket a csehszlovák határőrség lefegyverzett és internált.

Londoni jelentés szerint, a lanchashirei érdekeltek angol nagyiparosok Manchesterben élesen tiltakoztak a

Berlinben kötött angol-német kormány megegyezés ellen. Elhatározták, hogy nem szállítanak árut Németországba, amíg nem lehet szó a fizetések újrafelvételéről.

Egyidejű jelentés szerint a múlt év december közepén kiadott lap és folyóirat alapítási tilalmat a jövő év márciusáig meghosszabbították.

A monarchista restauráció kérdése Schuschnigg budapesti tárgyalásán

Budapesti jelentés szerint Schuschnigg osztrák szövetségi kancellárt Horthy kormányzó tegnap audiencián fogadta. Ezzel kapcsolatban a berlini Börsenzeitung annak a nézetének ad kifejezést, hogy Schuschnigg budapesti látogatása kapcsán az általános külpolitikai helyzetet vitatták meg

és az osztrák-magyar konvenció keretei között a monarchista restauráció kérdése is szóba került.

A lap azt hiszi hogy utóbbi kérdésben a két miniszterelnök megegyezésre jutott abban, hogy nagyon körültekintően kell lenniök és nem szabad semmilyen hazárd kísérletbe belemenniök.

A monarchista restauráció problémájával kapcsolatban Starhemberg herceg is újabb nyilatkozatot adott a News Chronicle angol lap tudósítójának. A herceg kijelentette, hogy személyében ugyan monarchista, de a Habsburgok restaurációja nem kizárólag osztrák vagy magyar, hanem európai probléma.

A hatalmak nem engednék meg a restaurációt, sőt maga Olaszország sincs elragadtatva a restauráció gondolatától. Az osztrák kormány nem veheti bele magát egy olyan kalandba, amely megbántaná a kisantantot.

Minden energiát az osztrák állam szilárd alapokra való helyezésére kell szentelni. Végül kijelentette Starhemberg, hogy az osztrák nép 95 százaléka, ha a Habsburgok és a hitleristák között kellene válasz-

Két részeg granicsár vérfürdőt rendezett egy tighinai uccán

Tighina, augusztus 11. Lemaru Ion és Ciurea Stelian granicsárkatonák egy kocsiában mulatoztak, majd virágos hangulatban kimentek az uccára, ahol beléköltök a járókelőkbe. Az összetűzés véredekessé fajult, melynek során egyik granicsár kirántotta bajonettjét és le-

szurt egy Patruncul nevű egyént, aki rögtön meghalt. Erre a többi jelenlevők rávetették magukat a granicsárookra és élehalálharcba kezdtek. Három személy súlyosan megsebesült. A kiszállított rendőrség leartóztatta a granicsárokat és egy civilt.

Elfogták egy börtönre ítélt mérnököt, akit barátai rejtegettek éveken keresztül

Braila, augusztus 11. Ma reggel sikerült letartóztatni Alexandru Bacalu mérnököt a Sospiro petróleumtársaság volt adminisztrátorát, akit éveken keresztül eltitéltek volt 1 évi börtönre és 17 millió erkölcsi kártérítésre bizalommal való visszaélés és hamis esőd büntet-

te miatt. Bacalu eltűnt volt, de a rendőrség figyelemmel kísérte barátait. Így követtek egy nőt, aki Bukarestből Braila ment. A hölgy lakásán megtalálták Bacalut, aki nemrég hamis névvel luxuslakosztályt bérelt volt. Bacalut beszállították a vacaresti börtönbe.

Az osztrák határon még mindig fegyverben állnak az olasz hadosztályok

Starhemberg Mussolinihez utazott

Bécs, augusztus 11. Starhemberg osztrák helyettes kancellár elutazott Olaszországba. Utazásának beavallott célja a Lidon üdülő osztrák ifjúsági csoportok meglátogatása, de valószínű-

nek tartják Bécsben, hogy a helyettes kancellár találkozni fog Mussolini miniszterelnökkel és vele eszmecsereket fog folytatni.

A londoni lapok közlései szerint, a

tania, a Habsburgokat választaná. Starhemberg egyébként a bécsi sajtónak is nyilatkozatot adott, melyben azt hangoztatja, hogy Ausztriában teljes a rend és a nyugalom. A végrehajó hatalom mindenütt ura a helyzetnek.

Az alkancellár szerint elképzelhetetlen egy sikeres nemzeti szocialista puccs.

mer, különösen a vidék lakossága túlnyomó többségében megbízható és tudni sem akar a horogkeresztrel.

Az osztrák kormány egyébként tovább folytatja megtörtő hadjárátát.

A klagenfurti bíróság tegnap négy lázadó nemzeti szocialistát 5-10 évi súlyos börtönre ítelt. Egyidejű jelentés szerint kormányrendelet készül, amely felüggeszti az egyetemek és főiskolák autonómiáját.

A kormány el fogja távolítani az államellenes működést kifejtő egyetem tanárokat.

Egy kormányrendelettel a medikusok szervezetének vagyonát is elkobozták. Az elkobzás indokolása az, hogy az egyesület szociáldemokrata alakulat.

Zita exkirálynő Olaszországba érkezett

Római jelentés szerint, Zita exkirályné Via Reggiaa érkezett, ahol a Bourbon-pármái hercegek kastélyában hosszabb időt fog tölteni. Az exkirályné három testvérével és gyermekeivel — Ottó kivételével, aki Dániában tartózkodik — érkezett Via Reggiaa.

Egyidejű bécsi jelentés szerint Starhemberg herceg váratlanul repülőgépen Olaszországba érkezett. Utazásáról az osztrák külügyminisztériumban azt a felvilágosítást adták, hogy az alkancellár a Róma melletti Campo-Austria meglátogatására ment, ahol tudvalevőleg a „Jung Vaterland“ ifjúsági szervezet tagjai időznek. Politikai körökben ezzel szemben azt állítják, hogy Starhemberg utazásának célja a Mussolinivel való tanácskozás volt, hogy előkészítse Schuschnigg kancellár római utját. Starhemberg a legutóbbi ausztriai eseményekről is tárgyalni fog Mussolinivel.

Heimwehr és az ostmarki rohamcsapatok közelebről osztrák nemzeti miliciává fogják összeolvasztani.

Milanóból jelentik, hogy azok az olasz hadosztályok, amelyeket az ausztriai puccskíséret idején Mussolini a határvidékre vezényelt, még a határterületen tartózkodnak. Ma a Brenner környékén 140 ezer katona részvételével határvidéki hegyi gyakorlatok indultak meg.

A rendőrség köteles a sajtót informálni

Bucuresti-Bukarest, augusztus 11. A belügyminisztérium a következő komünikét adta ki: Nem adatott ki semmilyen rendelet, mely megtiltana a rendőrségi szerveknek a sajtó által kért információk megadását. Ellenkezőleg az összes szervek kötelesek megadni minden ténybeli felvilágosítást, hogy a közvélemény tájékoztatva legyen.

Orosz repülőgépek parádéja Párizs fölött

Párizs, augusztus 11. A francia fővárosba ellátogató orosz repülőraj Párizs fölött ma gépeken francia szakértők jelenlétében mutatványokat végeztek a lebourgeti repülőtér felett, hogy igazolják az orosz avia ika fejlettségét.

A francia jobboldali lapok tiltakoznak az ellen, hogy a szovjetrepülők tiszteletére rendezett ünnepeken francia katonazenekarok az Internacionálét játszották.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. Székhely: Cluj, Strada Baron A. 10. Telefon: 9-77.

Cenzurat

Faxa plátó No. 22
16. Fele Havont 60 évre 60 földre: 16 évre detések KELET kisdóna keink rás me

Manoil

Román sziszta al cios lig vezére. R rábln vé tiki pár ott üres nyeket é aitt, m is, minde ki az un összes p gründol

Ez a f többi ha mig a t akarták testreszah mára szó zott ki, a alább egy hogy se akart len

Most lap interv Manoilesc szerre elf ön progr

„A olas nolescu és egyéb töltötte a pierrenek, monarchia világ töl olasz fas

Ilyen ko ciális fas az érdeke egymásutá alkalmazo Nem M módra...

Vaida é

A romá okos és sz Vaida Sár Ebben a nyelvizsg Vaida, hos érdekből i Ebben a nek ellenv Gz: is mon nem tanul következm Ez a té nem megtá aki meg t Más az már nehez De még ez a nyila

Az, hog vizsga.

Hogy ak nosan kife sebbsegiek származás áket a má lyükre a r Amikor többségiek natkozó kö ellenzékj nyelvviszga a kisebbsé tanulásra nem arra, állásból zenek ki.

Ezt a ré iognak. A sen, amit S a többi ki Azt ser nem is a azok, akik formális h kormány é Mj szere mokrácia